

www.limburg.nl

Kernrapport Natura2000-plan

Roerdal (150)

Ontwerp, juni 2019

---

provincie limburg

Colofon

Voor u ligt het (Ontwerp-)Kernrapport voor het Natura 2000-plan Roerdal. Het uitgebreide hoofd-rapport is een omvangrijk document met analyses, onderbouwingen en uitwerkingen die leidend zijn bij juridische vraagstukken. Dit compacte kernrapport geeft alleen de kernpunten uit het hoofdrapport weer, zonder details, uitgebreide analyses en onderbouwingen. Voor gedetailleerde informatie verwijzen we u graag naar het Hoofdrapport Natura 2000-plan Roerdal.

Datum:
Juni 2019

Opgesteld door:
Provincie Limburg

Foto voorblad:
Glanshaverhooiland met grote pimpernel (J. Boeren)

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	4
1. Inleiding	8
1.1. Waarom een Natura 2000-plan?	8
1.1. Korte karakteristiek van het gebied	8
1.2. Overige informatie	9
2. Binnen welke kaders moet dit plan passen?	10
2.1. Europees natuurbeleid	10
2.2. Nationaal natuurbeleid	10
2.3. Limburgs provinciaal natuurbeleid	11
2.4. Waterbeleid	11
2.5. Gemeentelijk beleid	11
3. Ecologische analyse	12
3.1. Wat zijn de noodzakelijk 'abiotische' randvoorwaarden?	12
3.2. Habitatype en habitatsoorten	14
3.3. Wat is er al gedaan in het gebied	21
3.4. Welke doelen willen we bereiken met dit Natura 2000-plan?	21
3.5. Knelpuntenanalyse	22
4. Welke resultaten realiseren we?	27
4.1. Waar zien we kansen en hoe kunnen we deze benutten?	27
4.2. Welk toekomstbeeld willen we bereiken?	27
5. Wat gaan we doen om de doelen te bereiken?	28
5.1. Maatregelen per habitatype of soort	28
5.2. Maatregelen Goudgroene natuur	31
5.3. Communicatiemaatregelen	31
5.4. Maatregelen toezicht en handhaving	31
5.5. Welke gevolgen hebben de maatregelen voor de omgeving?	31
5.6. Maatregelenpakket Natura 2000	32
6. Financiering en subsidieregelingen	33
7. Kader voor vergunningverlening	35
7.1. Inleiding en juridisch kader	35
7.2. Inventarisatie van huidige activiteiten	35
7.3. Toetsingsmethodiek	36
7.4. Categorieën	37
7.5. Vrijgestelde vormen van gebruik	39
Bijlage 1 Habitattypenkaart	42
Bijlage 2 Leefgebiedkaarten	44
Bijlage 3 Uitbreiding glanshaverhooiland	49
Bijlage 4 Maatregelen	52

Voorwoord

Met gepaste trots presenteer ik dit Natura 2000-plan Roerdal, in de Provincie Limburg. Zoals bekend is het opstellen van de N2000-plannen al jaren een ingewikkelde weg met veel obstakels. Ik ben dan ook verheugd dat er nu weer een plan gereed is.

In Midden Limburg bevindt zich de meanderende Roer gelegen in de Roerdalslenk in de gemeenten Roerdalen en Roermond. Het gebied het Roerdal bestaat uit de Roer, met de omliggende gronden, bestaande uit landbouwgronden en natuurterreinen met bossen, inunderende graslanden, afgesloten meanders, plassen en poelen en floristisch waardevolle wegbermen. De vochtige en natte graslanden waren in gebruik als hooiland zoals de Herkenbosscherbroek. Deze hooilanden vormen een belangrijk leefgebied voor de vele soorten vlinders, de bekendste is het donker pimperlblauwtje. Vanwege het unieke karakter van het gebied is het aangewezen als Natura 2000-gebied.

De totstandkoming van dit N2000 plan is mede te danken aan de overleggen met diverse partijen die betrokken zijn in de streek zoals gemeenten, waterschap, terreinbeheerders, landgoedeigenaren, LLTB en vele gebiedsdeskundigen; hierdoor is de inhoud van dit plan ontwikkeld en aangescherpt. Ik wil de deelnemers aan deze overleggen bedanken voor hun constructieve inbreng. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een weloverwogen N2000-plan. Een plan waarin de natuurwaarden en cultuurhistorische waarden een plek hebben in het buitengebied.

De Natura 2000-regelgeving is complex. Ik spreek dan ook hoop uit dat dit plan de het fundament is voor een duurzame bescherming van dit bijzondere natuurgebied en tevens duidelijkheid schept over de maatregelen en verplichtingen die nodig zijn om de bijzondere soorten in stand te houden.

Rest mij nog om de uitvoerders van dit plan succes te wensen en de toezegging te doen dat de Provincie bereid is om haar bijdrage te leveren aan deze uitvoering.

De heer H.J.H. (Hubert) Mackus (CDA)
Gedeputeerde Groen, Landbouw, Infra, Rail en Monumenten

Figuur 0-1 Een natura2000 gebied herbergt naast allerlei habitattypen en habitatsoorten natuurlijk ook vele andere soorten. De gevlekte orchis is een kensoort van natte schraallanden. Deze natte schraallanden vormen naast het habitatype Glanshaverhooilanden een zeer belangrijk leefgebied voor het donker pimpernelblauwtje.

Samenvatting

Inleiding

Uniek, internationaal belangrijk en beschermingswaardig. Dat is het Roerdal. In 2007 is het Roerdal vanwege haar unieke karakter aangemeld als N2000 gebied; in 2013 is het Aanwijzingsbesluit definitief geworden. Dat betekent dat het gebied van internationaal belang is en dus op provinciaal, landelijk en Europees niveau bescherming verdient. De provincie moet een N2000-plan op stellen waarin staat hoe het gebied wordt beschermd. Dit N2000-plan heeft een looptijd van 6 jaar. In dit kernrapport worden de hoofdzaken van het N2000-plan Roerdalen beschreven.

Beschrijving van het gebied

Het gebied Roerdal ligt in het oosten van Midden-Limburg, ten zuiden van Roermond. Het valt bijna helemaal binnen de gemeente Roerdalen; een klein deel valt binnen de gemeente Roermond. Dit gebied ligt in de slenk tussen de breuklijnen Feldbiss en de Peelrandbreuk. Het bestaat uit de rivier de Roer met rondom liggende gronden. Dit zijn landbouwgronden en natuurterreinen met bossen, onderwater gezette graslanden, afgesloten meanders, plassen en poelen en floristisch waardevolle wegbermen. Een groot deel van de oevers bestaat uit voedselrijke ruigten. Landgoed Hoosden omvat een complex van minstens 3 oude meanders, met elzenbroekbos. De verlande meanders bij Paarlo behoren deels tot het overstromingsgebied van de Roer. Hier zijn Elzenbronbossen met overgangen naar Elzen-vogelkersbos en een bijzonder wilgenstruweel aanwezig. De natte graslanden waren in gebruik als hooiland zoals de Herkenbosscherbroek. Deze hooilanden zijn een belangrijk leefgebied voor de vele soorten vlinders, zoals het Donker pimpernelblauwtje. Dit alles maakt het Roerdal uniek.

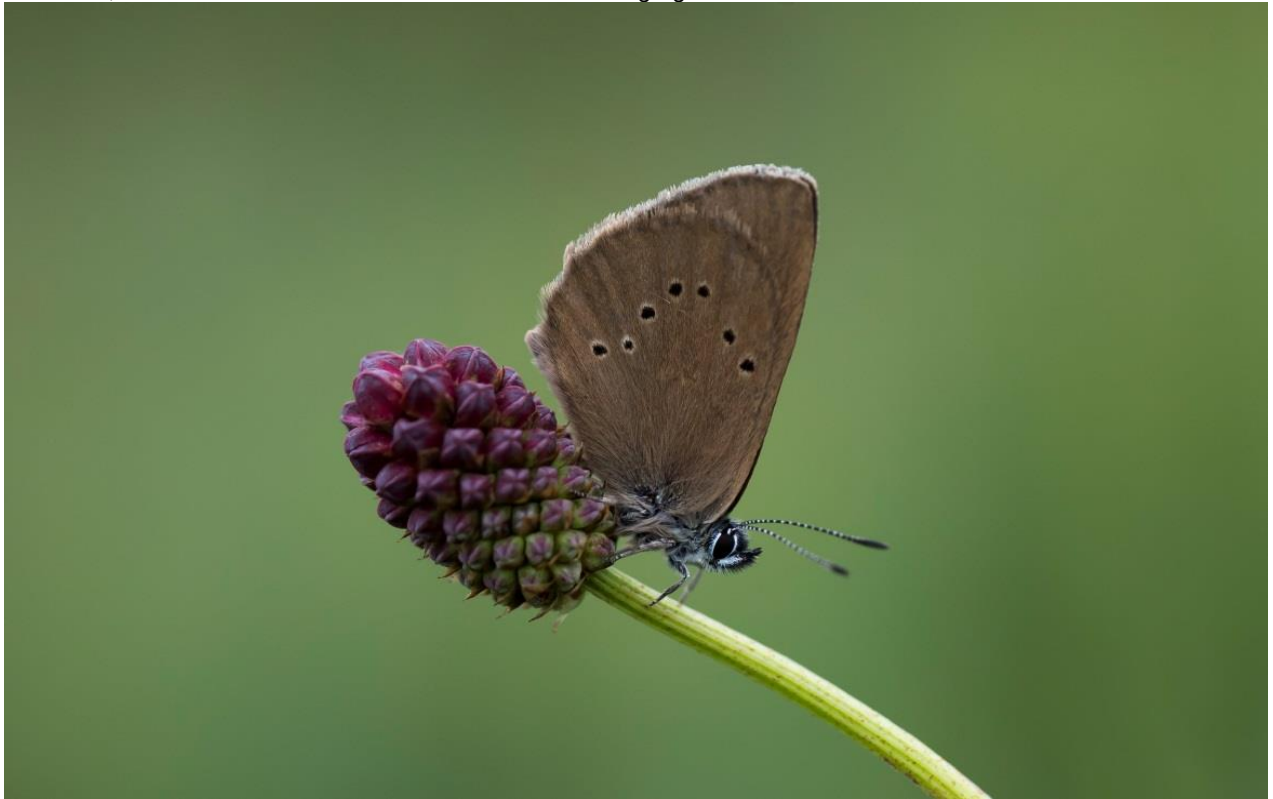
De opgaven en doelen voor het gebied.

Het Roerdal is aangewezen voor 17 behoud- of verbeterdoelen, ook wel instandhoudingsdoelen genoemd. Het gaat om 6 habitattypen en 11 habitatsoorten. Het gebied is aangewezen voor 2 prioritaire habitattypen, n.l. Hoogveenbossen en Vochtige alluviale bossen. Dat betekent dat hiervoor een bijzondere verantwoordelijkheid geldt, omdat een belangrijk deel van het nationale verspreidingsgebied in het Roerdal ligt. Daarnaast is er een kernopgave voor het gebied gericht op het herstel van een natuurlijke beekloop met een natuurlijke morfologie, dynamiek en waterkwaliteit, een vergroting van het leefgebied van het Donker pimpernelblauwtje en een herstel van de kwaliteit van de Vochtige alluviale bossen met daarbij het behoud van het leefgebied van de Zeggekorfslak.

De belangrijkste doelen voor het gebied zijn:

- Het behoud of de uitbreiding van de oppervlakte en het behoud of de verbetering van: de Beken en rivieren met waterplanten; Glanshaver- en vossenstaarthooilanden; Hoogveenbossen, Vochtige alluviale bossen (Zachthoutoibossen); Vochtige alluviale bossen en Beuken-eikenbossen met hultst.
- Het behoud of de uitbreiding van de leefgebieden voor de Zeggekorfslak, Gaffellibel, Donker pimpernelblauwtje, Zeeprik, Beekprik, Rivierprik, Bittervoorn, Rivierdonderpad, Grote modderkruiper, Kamsalamander en de Bever.

Figuur 0-2 Het realiseren van leefgebied voor het Donker pimpernelblauwtje is een van de grootste uitdagingen van dit plan. Maar het Roerdal is ook het enige gebied in Nederland waar deze soort voorkomt, deze soort verdient dan ook zeker deze uitdaging.

Hoe gaan we dit doen?

Voor het Roerdal is het belangrijk dat vooral de waterkwaliteit en de kwantiteit verbetert. Dit betekent dat de mineralenhuishouding in het beekwater moet herstellen, dat er minder vervuilende stoffen in grondwater mogen zitten en dat de hoeveelheid kwelwater moet toenemen.

Een grote uitdaging zit verder in de vooruitgang van de waterkwantiteit- en kwaliteit van het "Flinke Ven". Door de goudgroene natuur te realiseren en beperkende maatregelen in te stellen verbetert de kwaliteit van de aanliggende Alluviale bossen en Hoogveenbossen.

Daarnaast moeten we een flinke inspanning leveren om het areaal glanshaverhooiland uit te breiden. Dit habitatype vormt het leefgebied van het Donker pimpernelblauwtje, een soort die in Nederland alleen nog in het Roerdal voorkomt.

Het streefbeeld

Het beeld dat we met het Roerdal willen bereiken sluit aan bij de kernopgave voor dit gebied. Het toekomst beeld is: "Een natuurlijk beekdal met ruimte voor natuurlijke processen en herstel van schone kwel in de flanken van het gebied met voldoende ruimte voor het leefgebied voor Donker pimpernelblauwtje en Zeggekorfslak". Doordat het gebied bijna aansluit aan het N2000-gebied de Meinweg kan een groot aaneengesloten natuurgebied ontstaan.

1. Inleiding

1.1. Waarom een Natura 2000-plan?

Vanwege het unieke karakter is het Roerdal aangewezen als Natura2000-gebied. Dit gebied met een oppervlakte van 834 ha, ligt in de lenk tussen de breuklijnen Feldbiss en de Peelrandbreuk. Het gebied bestaat uit de Roer met de omliggende gronden, bestaande uit landbouwgronden en natuurterreinen met bossen, inunderende graslanden, afgesloten meanders, plassen en poelen en floristisch waardevolle wegbermen. Een groot deel van de oevers bestaat uit voedselrijke ruigten. Landgoed Hoosden herbergt een complex van tenminste drie oude meanders, waarin zeer nat, relatief ongestoord elzenbroekbos aanwezig is. Het bos in de verlande meanders bij Paarlo behoort voor een groot deel tot het overstromingsgebied van de Roer. Hier is sprake van Elzenbronbos met overgangen naar Elzen-Vogelkersbos en een bijzonder Wilgenstruweel. Er is een complex van natte graslanden, zeggemoeras en broekbos aanwezig. De vochtige en natte graslanden waren in gebruik als hooiland zoals de Herkenbosscherbroek. Deze hooilanden vormen een belangrijk leefgebied voor de vele soorten vlinders, de bekendste is het Donker pimperlblauwtje. Dit alles maakt het Roerdal uniek. Provincie Limburg moet het Natura 2000-gebied Roerdal beschermen. De manier waarop het gebied beschermd moet worden, is door de Provincie vastgelegd in een Natura 2000-plan dat een looptijd van 6 jaar heeft. Hierin staat welke natuur- en landschapsdoelen nagestreefd moeten worden. U leest nu het kernrapport van dit N2000-plan.

De belangrijkste doelen voor het Roerdal zijn: het behoud of uitbreiding van de oppervlakte en het behoud of verbetering van de Beken en rivier met waterplanten, Glanshaver- en vossenstaarthooilanden, Hoogveenbossen, Zachthoutooibos, Vochtige alluviale bossen en, Beuken-eikenbossen met hulst. Daarnaast ook behoud of uitbreiding van de leefgebieden voor: Zeggekorfslak, Gaffellibel, Donker pimperlblauwtje, Zeeprk, Beekprk, Rivierprk, Bittervoorn, Grote modderkruiper, Rivierdonderpad, Kamsalamander en Bever. Voor een aantal soorten moet ook de kwaliteit van het leefgebied verbeterd worden.

In dit plan wordt beschreven wat er moet gebeuren om die doelen te bereiken. Het N2000-plan heeft de volgende functies:

- Het N2000-plan beschrijft de huidige situatie en de instandhoudingsdoelen van de aangewezen habitattypen en habitatsoorten;
- Het plan beschrijft de instandhoudingsmaatregelen die nodig zijn om de instandhoudingsdoelen te bereiken;
- Het plan regelt voor bepaalde activiteiten de vrijstelling van vergunningplicht op grond van de Wet Natuurbescherming.

1.1. Korte karakteristiek van het gebied

Het Roerdal (834 ha) ligt in het oosten van Midden-Limburg, even ten zuiden van Roermond. Het gebied valt bijna helemaal binnen de gemeente Roerdalen; een klein gedeelte valt binnen de

Figuur 1-1 Overzichtskaart van het Natura 2000-gebied Roerdal, met kenmerkende locaties

1.2. Overige informatie

- In dit kernrapport komen alleen de hoofd zaken van het N2000-plan aan bod. Nadere onderbouwingen en overwegingen zijn in het hoofd rapport – het complete N2000-plan – opgenomen. Bij juridische vraagstukken is het hoofd rapport leidend;
- De habitattypenkaart en uitbreidingskaart uit de bijlagen zijn ook te zien in een GIS-viewer op www.limburg.nl/natura2000;
- Op de website van het Rijk, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000, kunt u informatie vinden over het nationale beleidskader Natura 2000;
- De website van Provincie Limburg, www.limburg.nl/natura2000, bevat informatie over de provinciale aanpak van Natura 2000;
- Op de website van de Regiegroep Natura 2000, www.natura2000.nl, kunt u informatie over alle Natura 2000-gebieden in Nederland vinden;
- Belanghebbenden kunnen via een formele inspraakprocedure hun reactie geven wanneer het N2000-plan in ontwerp door GS is vastgesteld.

2. Binnen welke kaders moet dit plan passen?

Het N2000-plan voor het gebied Roerdal is gebaseerd op Europees beleid en verankerd in nationaal en provinciaal beleid. Voor een uitgebreide omschrijving van alle beleidskaders waar het N2000-plan Roerdal binnen past, verwijzen we u naar het uitgebreide hoofdrapport. Hier volgt een beknopte opsomming.

2.1. Europees natuurbeleid

Het gebied het Roerdal maakt deel uit van een groot Europees Natura 2000-netwerk. Door in heel Europa Natura 2000-gebieden aan te wijzen, wil de Europese Unie de achteruitgang van de biodiversiteit stoppen. Nederland heeft ruim 160 gebieden aangemeld. Deze gebieden worden beschermd via de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Het feit dat het Roerdal is aangewezen als Natura 2000-gebied wil zeggen dat het gebied van internationaal belang is. Via de Europese Habitatrichtlijn worden 6 habitattypen en 11 soorten in het gebied het Roerdal beschermd.

2.2. Nationaal natuurbeleid

De internationale verplichtingen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn in Nederland juridisch verankerd in de nieuwe Wet Natuurbescherming 2017. Daarnaast is het nationale natuurbeleid uit de Rijksnatuurvisie 2014 van belang. Dit is ook gericht op de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk is een voortzetting van de (herijkte) ecologische hoofdstructuur (EHS). Het gaat om een netwerk van bestaande natuurgebieden, alle Natura 2000-gebieden, de grote wateren en gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt.

De Natura 2000-gebieden vormen de kern van het NNN. In en rondom gebieden die zijn aangewezen als Natura 2000-gebied geldt het beschermingsregime van de Wet Natuurbescherming 2017. Geplande ingrepen in en bij Natura 2000-gebieden moeten worden beoordeeld op mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingdoelstellingen van de aangewezen habitattypen en soorten.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het NNN en vanuit de Wet Natuurbescherming 2017 verantwoordelijk om voor Natura2000-gebieden een Natura 2000-plannen op te stellen. Dit kernrapport is een samenvatting van het Natura2000-plan voor het Roerdal.

PAS

De natuur in het gebied het Roerdal is gevoelig voor stikstof. Dat geldt voor veel natuurgebieden en daarom is in 2015 het landelijke Programma Aanpak Stikstof – kortweg PAS – in werking getreden. Dit programma moet ervoor zorgen dat de stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden in elk geval tot 2033 daalt. De maatregelen die nodig zijn om dat doel te bereiken, zijn één-op-één overgenomen, en

op sommige onderdelen aangevuld of uitgewerkt in het Natura 2000-plan. Een deel van deze maatregelen is overigens al gerealiseerd.

2.3. Limburgs provinciaal natuurbeleid

De Natura 2000-gebieden – zoals het Roerdal – vormen in Limburg de kern van een robuust grensoverschrijdend natuur- en waternetwerk van goede kwaliteit. Dit netwerk levert een bijdrage aan de Limburgse ambitie om de biodiversiteit in stand te houden. Die ambities zijn uitgebreid omschreven in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL). Het POL is uitgewerkt in het Natuurbeheerplan waarbij de doelen voor natuur en landschap verder zijn uitgewerkt.

Provincie Limburg heeft in een Omgevingsverordening aangegeven welke Goudgroene natuurzones beschermd moeten worden. Alle Natura 2000-gebieden maken deel uit van de Goudgroene natuurzones. Deze zones worden beschermd tegen ontwikkelingen die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

2.4. Waterbeleid

De Roer en de bovenloop van de Vlootbeek in het Roerdal vallen onder de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). In het Roerdal zijn Landgoed Hoosden en de Turfkoelen aangewezen als verdrogingsgevoelig gebied (TOPgebied).

2.5. Gemeentelijk beleid

Het gemeentelijk bestemmingsplan beschrijft wat er met de ruimte mag gebeuren. Voor het Roerdal zijn de bestemmingsplannen van Roermond en Roerdalen van belang.

Overige relevante ontwikkelingen

In het Natura 2000-gebied Roerdal valt het project PIO Roerdalen. Dit project is voort gekomen uit IGU project Roerdalen voor de realisatie van de nieuwe natuur opgave, oorspronkelijk 1000 ha. Op dit moment ligt er nog een opgave van 300 ha te realiseren nieuwe natuur die direct gekoppeld zijn aan het Natura 2000-gebied. Daarnaast is er nog een opgave om uitvoering te geven aan de PAS maatregelen om zodoende economische ontwikkeling van de agrarische en toeristische sector mogelijk te maken.

3. Ecologische analyse

3.1. Wat zijn de noodzakelijk 'abiotische' randvoorwaarden?

3.1.1. Geologie en geomorfologie

Het Roerdal is gelegen in de Centrale Slenk of Roerdalslenk. Aan de noordoostzijde wordt de slenk begrensd door de Peelrandbreuk en in het zuidwesten door de Feldbiss. Tijdens het ontstaan van de Peelrandbreuk werd het gebied ten oosten van de breuk omhooggetild (horst), de andere kant werd lager (slenk). Het Roerdal is onderdeel van het terrassenlandschap van de Maas en de Rijn. Door het insnijden van de Roer en de Maas zijn er 3 terrasniveaus gevormd:

- het plateauterras, gelegen ter hoogte van de Meinweg en een gedeelte in Duitsland (Elmpterwald), heeft een maaiveldniveau variërend tussen 40 en 80 m +NAP;
- het middenteras betreft het gebied ten westen van de Meinweg en ten oosten van de lijn Merum-Herten-Roermond-Asselt. Dit gebied heeft een hoogteligging van 26 tot >30 m +NAP;
- het laagterras van de huidige Maas, overeenkomend met het winterbed van de Maas met een gemiddeld maaiveldniveau van 20 m +NAP.

Tijdens het Holocene werd door de Roer en de Maas jonge rivierklei afgezet, die geschikt zijn voor de ontwikkeling van Glanshaver- en Vossenstaarthooilanden. In deze periode zijn veel oude Roer-meanders ontstaan. Sommige staan nog deels met elkaar in verbinding en zijn in het landschap herkenbaar door hun lage ligging. Een voorbeeld hiervan is Landgoed Hoosden, waar fraai ontwikkelde elzenbroekbossen aanwezig zijn. In oude meanders en beekdalen is veen gevormd. Een voorbeeld hiervan is Turfkoelen waar het habitatype Hoogveenbossen zich matig heeft ontwikkeld.

3.1.2. Hydrologie

OPPERVLAKTEWATER EN OPPERVLAKTEWATERKWALITEIT

De loop van de Roer die al vele duizenden jaren een weg naar de Maas baant is gaandeweg sterk gewijzigd. Dit resulteerde in een terrassenlandschap met vele uitwaaiende stroomgeulen. Zandverstuivingen zorgden er voor dat geulen dichtstoven. Door de hoge regenval (1000-1400mm/jaar) in het brongebied in de Hoge Venen (België) en de slecht doorlatende bodem is de afvoer van de Roer nooit te voorspellen geweest. Er zaten dan ook altijd flinke fluctuaties in de afvoer wat ook weer grote overstromingen heeft veroorzaakt. Tegen bestrijding van deze overstromingen zijn in de 20^e eeuw op meerdere plaatsen stuwweren in de Eifel aangelegd. Daardoor zijn de piekafvoeren afgevlakt. De Roer zet toch nog bijna jaarlijks hele gebieden blank: er zijn nog steeds overstromingen en erosie- en sedimentatieprocessen, die bijdragen aan de habitatkwaliteit van de rivier en haar dalvlakte. Mede dankzij hermeanderingsprojecten in jaren negentig zowel in Nederland als in Duitsland ontwikkelt de Roer zich onder het huidige afvoerregime weer tot een meer natuurlijke rivier. Hier is weer voor tal van aan de rivier gebonden soorten plaats. De sterk verbeterde waterkwaliteit is ook te danken het stoppen van lozingen van verontreinigd water van de mijnen uit Duitsland en in het gebruik nemen van waterzuiveringen. Het aangevoerde water van de Vlootbeek bestaat voor een deel uit effluent van een RWZI in Duitsland. Het heeft te hoge waarden fosfaat, sulfaat en stikstof waardoor de waterkwaliteit onvoldoende is. De waterkwaliteit van de voor de Turfkoelen belangrijke Venbeek

voldoet ook niet aan de normen die noodzakelijk zijn voor een kwaliteitsverbetering van het hoogveenbos in de Turfkoelen.

GRONDWATER EN GRONDWATERKWALITEIT

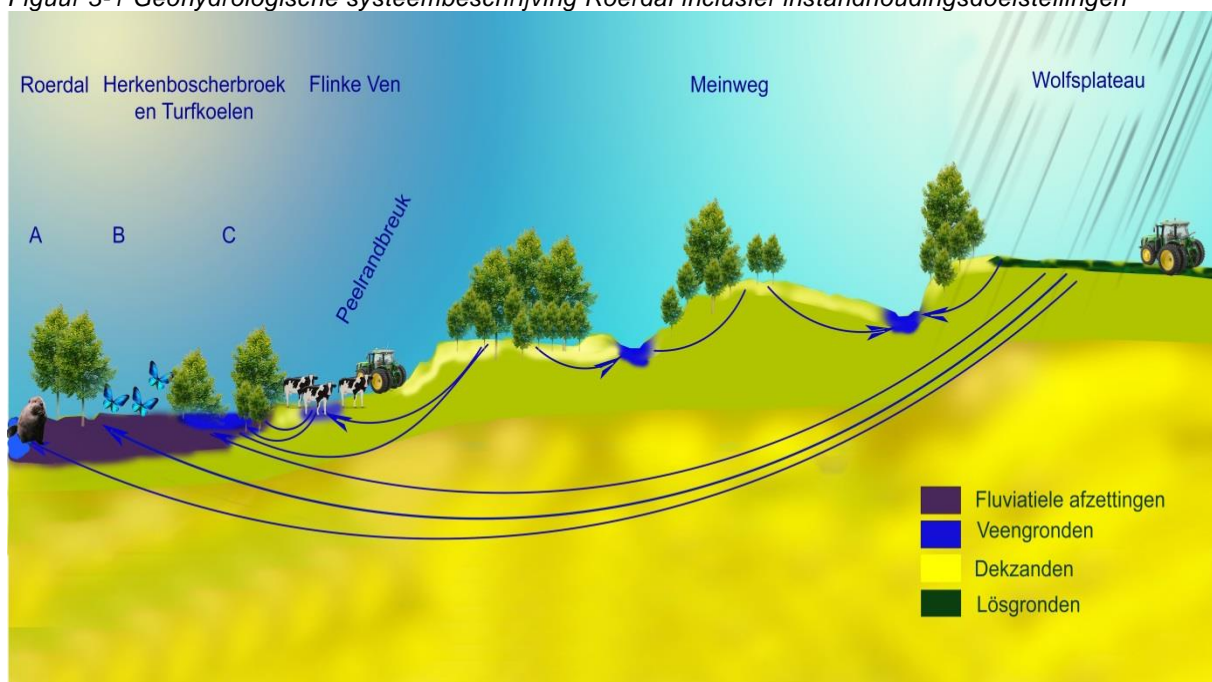
Het geohydrologisch systeem van het Roerdal bestaat uit een aantal kwel- en infiltratiegebieden. Binnen het stroomgebied verloopt de grondwaterstroming van de infiltratiegebieden aan weerszijden in de richting van het stroomdal van de Roer. Belangrijke infiltratiegebieden zijn onder meer:

- Meinweg (bosgebied);
- Melickerheide / Luzenkamp (bos- heidegebied);
- Het Haldert / de Zandbergen, ten noordoosten van Herkenbosch (deels bos- en deels landbouwgebied);
- Het Hammerveld tussen Melick en Herkenbosch (vooral landbouwgebied);
- De Linnerheide, ten oosten van Linne (deels bos- en heidegebied, deels landbouwgebied);
- Het Vlodropperveld, ten westen van Vlodrop (overwegend landbouwgebied).

Het landgebruik van deze infiltratiegebieden is van groot belang voor de waterkwaliteit van het uittredend kwelwater.

De Roer heeft zich vrij diep in het terrassenlandschap ingesneden, waardoor ook het grootste deel van de regionale kwel door de Roer wordt afgevangen. Naast regionale kwel wordt het grondwater ook gevoed door lokale kwel. Hierbij liggen de infiltratiegebieden direct naast de stroomgeul van de Roer. De verblijftijd van de lokale kwel is korter dan regionale kwel. De regionale kwel treedt in het centrale deel van het gebied uit, terwijl de lokale kwel aan de voet van de steilranden uittreedt. De bovenstaande systeembeschrijving is verder toegelicht in een schematische geohydrologische dwarsdoorsnede (figuur 3-1). In deze beschrijving zijn eveneens de instandhoudingsdoelstellingen opgenomen.

Figuur 3-1 Geohydrologische systeembeschrijving Roerdal inclusief instandhoudingsdoelstellingen

- A *Beken en rivieren met waterplanten met de soorten Beekprik, Zeeprik, Rivierprik, Rivierdonderpad Gaffellibel en Bever*
- B *Glanshaverhooilanden met grote pimpernel*
- C *Alluviale bossen en Hoogveenbossen in oude meanders met de soorten Kamsalamander, Bittervoorn en Grote modderkruiper*

In het Roerdal komen locaties voor waar de kwel aan het maaiveld komt. Dit is vooral op de steilrand tussen het stroomdal van de Roer en het hoger gelegen middenteras. Het gaat vooral om oude, afgesloten Roermeanders, zoals Landgoed Hoosden, meanders Hammerhof en Paarlo en de Turfkoelen. Ter plaatse van het Landgoed Hoosden hebben zich onder invloed van lokale en regionale kwel elzenbroekbossen ontwikkeld. De Hoogveenbossen in de Turfkoelen worden deels gevoed door regionale en lokale kwel en deels door het inlaten van oppervlaktewater. Maar de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater is onvoldoende voor het behalen van de instandhoudingsdoelen in de Turfkoelen.

Uit de GGOR studie (Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime), waarbij de actuele grondwaterstanden zijn gemodelleerd blijkt dat voor de ontwikkeling van de Glanshaver- en vossenstaarthooilanden deze te laag zijn voor een goede ontwikkeling van de grote pimpernel. De grote pimpernel is van belang voor de instandhouding van de aangewezen habitatsoort het Donker pimpernelblauwtje. Tussen de Meinweg en het Roerdal ligt de Peelrandbreuk, die mogelijk een barrière vormt. Of de beïnvloeding van de onttrekkingen voor de bruinkoolmijnen ook merkbaar is in het Roerdal, en in welke mate ze de instandhoudingsdoelstellingen negatief beïnvloeden is niet bekend.

Het stroomgebied van de Roer bestaat vooral uit infiltratiegebieden en deels uit kwelgebieden. De kwaliteit van het grondwater is voor een groot gedeelte afhankelijk van de activiteiten in het infiltratiegebied. Uit metingen blijkt dat de waterkwaliteit sterk wordt beïnvloed door de aanliggende landbouwpercelen. Dit is vooral bij de meander Paarlo en de Turfkoelen het geval. Maar ook meander Hammerhof laat verhoogde chloride gehalten zien.

Voor de kwaliteit van de regionale kwel is van belang zijn voor de instandhoudingsdoelstellingen. Een betere waterkwaliteit draagt bij aan een verbetering van de kwaliteit van het habitatype Hoogveenbos en Alluviaal bos. Ook het leefgebied van de Zeggekorfslak wordt verbeterd, doordat ook de kwaliteit van de grote zeggenmoerassen verbeterd.

3.2. Habitatype en habitatsoorten

3.2.1. Beken en rivieren met waterplanten (H3260A)

De kensoort vlottende waterranonkel is verdeeld over de Roer vooral bovenstrooms van de brug St. Odiliënberg aangetroffen. De trend voor het habitatype Beken en rivieren met waterplanten (H3260A) is matig gunstig. De huidige oppervlakte waar dit habitatype in een goede kwaliteit wordt aangetroffen is nog maar beperkt. Door een verbetering van de waterkwaliteit en morfologie kan het habitatype op steeds meer plekken in de Roer in een goede kwaliteit worden aangetroffen. De morfologie kan

verbeterd worden door het verwijderen van het laatste stortsteen en het laten liggen van in de Roer gevallen populieren.

3.2.2. Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (H6510A)

In het Herkenboscherbroek ligt één grasland met een goede kwaliteit. Daarnaast worden verspreid in het Roerdal nog een aantal andere graslanden met een matige kwaliteit aangetroffen. Maar vroeger kwam dit habitattype vlakdekkend voor in het Roerdal. De huidige staat van instandhouding wordt daarom als zeer ongunstig gekenmerkt. De laatste jaren is er wel meer aandacht besteed aan de inrichting en het beheer van deze graslanden. Hierdoor neemt de oppervlakte en kwaliteit van deze graslanden toe. De trend is door de ingezette natuurontwikkeling en het veranderend beheer positief. Maar er moet nog op grote schaal Glanshaverhooiland worden hersteld in het Roerdal, enerzijds om leefgebied te vormen voor het Donker pimpernelblauwtje en anderzijds voor een verbetering en uitbreiding van dit habitattype op landelijke schaal.

3.2.3. Hoogveenbossen (H91D0; foto volgende bladzijde)

Dit habitattype komt in het Roerdal alleen voor in de Turfkoelen. Momenteel bedraagt de oppervlakte ca. 0,7 ha. Het habitattype staat sterk onder druk door toestroom vermest grond- en oppervlaktewater. In een meer recent verleden is het aandeel Hoogveenbos in de Turfkoelen waarschijnlijk gelijk gebleven, maar de kwaliteit is door de toevoer van water met een slechte kwaliteit afgenomen.

3.2.4. Zachthoutooibos (H91E0A)

Het habitattype komt verspreid over het Roerdal in een kleine oppervlakte met een matige kwaliteit voor. Door de kleine oppervlakte waarin dit habitattype aanwezig is en het ontbreken van de voor dit

habitatype typische soorten is de staat van instandhouding zeer ongunstig. De potenties voor dit habitatype in het Roerdal zijn goed. Door omzetting van de laatste stukken goudgroene natuur en met behulp van de Bever, die ervoor zorgt dat op plekken met populieren wilgen kunnen gaan groeien, kan de oppervlakte en daarmee ook kwaliteit van dit habitatype toenemen. Er worden echter geen aparte maatregelen voor dit habitatype uitgewerkt.

3.2.5. Vochtige alluviale bossen (H91E0C)

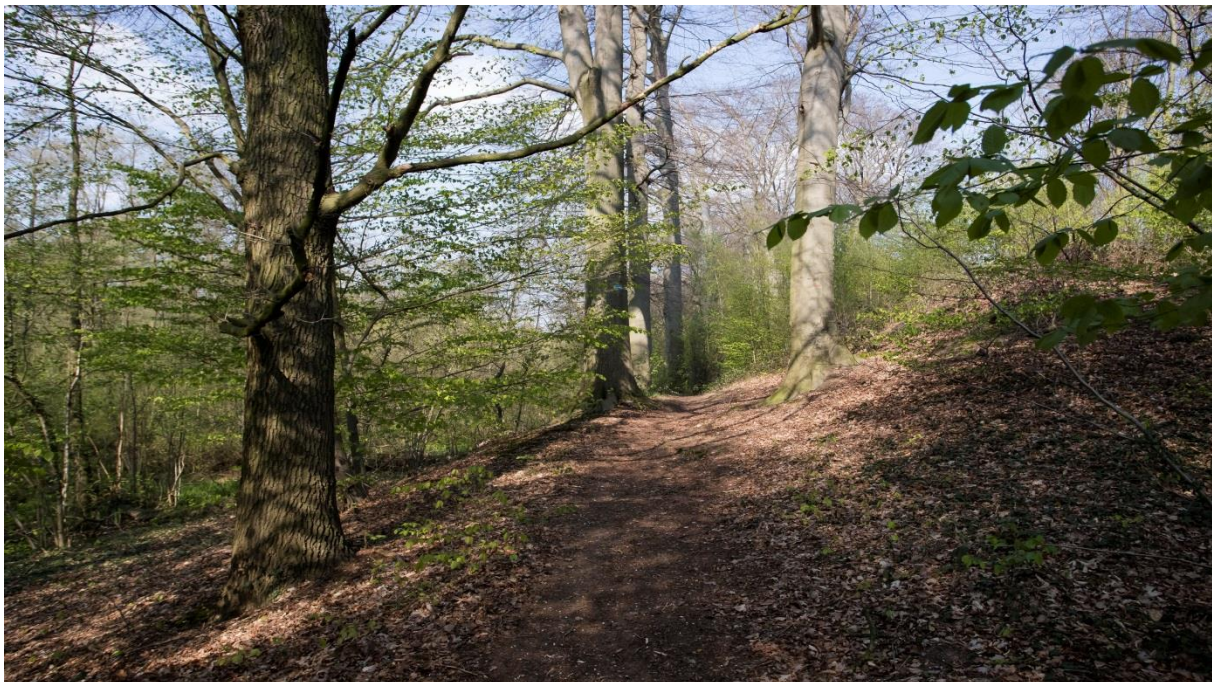
Dit habitatype wordt in het Roerdal op vier plekken aangetroffen. In Hoosden en in de Turfkoelen liggen goed ontwikkelde voorbeelden van dit habitatype. In Hoosden is de waterkwaliteit goed, er is wel sprake van mogelijke randeffecten van aangrenzend landbouwgebruik. Ook lijkt er in sommige delen sprake van verdroging. In de Turfkoelen hebben we te maken met verdroging en toestroom van meststoffen. Voor beide gebieden moet de komende jaren de waterstand en zeker de waterkwaliteit gevolgd worden waardoor er op tijd maatregelen worden genomen als het mis gaat.

De knelpunten op de andere twee plekken waar dit habitatype wordt aangetroffen, namelijk de meanders Hammerhof en Paarlo zijn veel ernstiger. De meander Paarlo heeft te maken vermessing en verdroging. De meander Hammerhof heeft te maken met sterfte van elzen, een zeer slechte waterkwaliteit en verruiging door toestroom van verrijkt percolatiewater. Het percolatiewater komt van het bovenliggende bedrijf. Voor de overige stoffen moet hier net zoals bij de meander Paarlo onderzoek uitwijzen wat de oorzaak is van de slechte waterkwaliteit.

3.2.6. Beuken-eikenbossen met hulst (H9120)

Dit habitatype komt in een smalle zone aan de bovenrand van Landgoed Hoosden voor. De oppervlakte bedraagt 3,4 ha. De staat van instandhouding is matig dit komt door de grote randlengte

en smalle breedte. Hierdoor wordt het habitatype al snel beïnvloedt door het bovenliggende agrarische gebruik. Verbetering kan optreden door maatregelen te nemen in het aangrenzende landbouwgebied.

3.2.7. Zeggekorfslak (H1016A)

Al langere tijd bevindt zich een populatie in de omgeving van Huize Hoosden, bij Sint Odiliënberg. Tijdens aanvullend onderzoek in 2016 werd de soort ook aangetroffen in de Meanders Hammerhof. Echter de staat van instandhouding is, door het voorkomen van twee gescheiden populaties waarbij een populatie onder druk staat door een zeer slechte waterkwaliteit, matig gunstig. In deze beheerplanperiode wordt ingezet op het opstellen van een monitoringssystematiek en een beheerplan voor beide populaties. Ook wordt gestart met een verkenning naar de mogelijkheden om de waterkwaliteit in de meander Hammerhof te verbeteren.

3.2.8. Gaffellibel (H1037)

Het Roerdal herbergt de grootste populatie Gaffellibel van ons land. De staat van instandhouding in het Roerdal is matig gunstig. De trend is gezien de aantalsontwikkeling en voorkomen door het gehele gebied positief. De kwaliteit van het leefgebied kan verbeteren door omzetting van landbouwgronden naar natuur waardoor er meer foerageergebied ter beschikking komt. Ook kan de soort meeliften met een verbindingzone voor de Kamsalamander richting Meinweg. Hierdoor kan er uitwisseling plaatsvinden tussen beide gebieden waarvoor deze soort is aangewezen.

3.2.9. Donker pimperlblaauwtje (H1061)

De huidige leefgebieden van het Donker pimpernelblauwtje in het Roerdal liggen in het Vlootbeekdal. Incidenteel worden ook dieren aangetroffen buiten het Vlootbeekdal zoals in het Herkenboscherbroek. Maar de aantallen zijn veel te laag voor een duurzame staat van instandhouding. Ook is het leefgebied dat bestaat uit een berm langs de N274 zeer kwetsbaar. De landelijke staat, en die in het Roerdal, van instandhouding en trend van het Donker pimpernelblauwtje is zeer ongunstig. Voor een duurzame populatie zijn meerdere kernleefgebieden nodig met grotere hooilanden die geschikt zijn voor de vlinder, waardplant en waardmier en de verbindingen daartussen.

3.2.10. Zeeprrik (H1095)

De populatie in de Roer is duurzamer geworden door een betere verbinding met de Maas die is gerealiseerd door de aanleg van de vistrap bij de ECI-centrale in 2008. Hierdoor is de stand sterk verbeterd. Ook het aantreffen van larven van de Zeeprrik tonen aan dat de situatie in het Roerdal verbeterd is. De staat van instandhouding in het Roerdal is daarmee gunstig.

3.2.11. Beekprrik (H1096)

De Beekprrik wordt aangetroffen in een aantal beken die uitmonden in de Roer. De soort is toch nog nooit in de Roer aangetroffen. Het is wel duidelijk dat het biotoop in de Roer minder geschikt is dan in de beken die in Roer uitmonden. De staat van instandhouding in de Roer is momenteel zeer ongunstig. In het Roerdal en ook in de Meinweg is door aanleg van de bypass bij de Vlodropermolen en de Gitstappermolen de doorgankelijkheid tussen Roer en Rode beek sterk verbeterd. Wellicht vindt er nu een sterkere uitwisseling tussen Roer en Rode beek plaats. De bypass bij de Gitstappermolen wordt volop benut als paaihabitat. Het paaihabitat is dus uitgebreid. Hierdoor zal de stand toenemen in

de Rode Beek en daardoor wellicht ook in de Roer. De Gitstappermolen valt buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied Roerdal en ook van de Meinweg. Hierdoor is een belangrijke verbindingszone voor optrekkende vis niet beschermd door de aanwijzing als Natura 2000-gebied.

3.2.12. Rivierprik (H1099)

In het Roerdal worden de laatste jaren steeds meer Rivierprikken aangetroffen. Ook zijn alle belemmeringen opgeheven, de staat van instandhouding in het Roerdal is gunstig. Verder zijn de paaigronden (bodemsubstraat) de laatste decennia sterk verbeterd door de verbeterde waterkwaliteit.

3.2.13. Bittervoorn (H1134)

De staat van instandhouding voor de Bittervoorn wordt als matig gunstig aangemerkt. De soort komt van oudsher in veel meanders in het Roerdal voor. Maar onderzoek in twee leefgebieden toont aan dat er misschien toch een achteruitgang van de kwaliteit van leefgebieden gaande is.

3.2.14. Grote modderkruiper (H1145)

In Limburg heeft de Grote modderkruiper een zeer beperkte verspreiding. Alleen in het Roerdal en dan vooral in het Herkenboscherbroek, wordt de soort op meerdere plekken waargenomen. De oppervlakte van het leefgebied is zeer beperkt. Het toekomstperspectief voor deze soort in het Roerdal ziet er matig ongunstig uit. Door het aanwijzen van deze soort als habitatsoort ontstaat er meer bewustzijn voor het leefgebied van deze soort. Maar het Roerdal heeft maar weinig potentieel geschikte wateren voor deze soort. De staat van instandhouding voor de Grote modderkruiper wordt door het beperkte voorkomen als matig ongunstig aangemerkt.

3.2.15. Rivierdonderpad (H1163)

De staat van instandhouding van de Rivierdonderpad is goed en de trend is positief. De soort wordt in het gehele Roerdal aangetroffen en onlangs zijn ook nog beken die uitmonden in de Roer gekoloniseerd. Door het wegnemen van barrières bij de ECI-waterkrachtcentrale, de Vlodropermolen en de Gitstappermolen zijn alle obstakels in het Nederlandse gedeelte van de Roer opgeheven. Daarnaast is de belangrijkste beheermaatregel het toelaten van vrije meandering van de Roer. Door de grotere doorgankelijkheid van de Rode Beek zal de soort hier ook gaan toenemen.

3.2.16. Kamsalamander (H1166)

De staat van instandhouding voor de Kamsalamander in het Roerdal wordt als matig ongunstig aangemerkt. De trend voor de Kamsalamander is onbekend. Momenteel komt de soort alleen nog voor rondom Kasteel Daelenbroeck. De oppervlakte van het leefgebied is zeer klein. Het toekomstperspectief voor deze soort in het Roerdal ziet er door de inrichting van een aantal poelen in het Herkenboscherbroek positief uit.

3.2.17. Bever (H1337)

De Bever komt in het gehele Roerdal voor maar ook plekken verder weg van de Roer worden nu al bewoond. Anno 2018 wordt de Beverstand door het Waterschap Limburg ingeschat op 50-80 Bevers in het Roerdal. De staat van instandhouding voor de Bever is gunstig en de trend is positief. Voor de Bever zijn er geen extra maatregelen noodzakelijk.

3.3. Wat is er al gedaan in het gebied

De visstand in de Roer is door zuivering van het oppervlaktewater vooral in de Roer de laatste decennia enorm toegenomen. Ook is door realisatie van een vistrap bij de ECI centrale in Roermond de beperkingen opgeheven voor vissen om de Roer weer op te trekken.

Een verbeterde waterkwaliteit heeft ook geleid tot de terugkeer van de Gaffellibel in het Roerdal. Voor wellicht de meest zeldzame N2000 soort in Nederland, het donker pimperlblauwjte, zijn de laatste jaren verschillende graslanden ontwikkeld die als leefgebied moeten functioneren. In 2018 heeft op een klein gedeelte van deze graslanden al voortplanting plaatsgevonden.

Figuur 3-1 Door een verbetering van de waterkwaliteit is de Gaffellibel weer teruggekeerd in het Roerdal. De Roer vormt nu het belangrijkste leefgebied voor deze soort in Nederland.

3.4. Welke doelen willen we bereiken met dit Natura 2000-plan?

Het Roerdal is aangewezen voor 17 instandhoudingsdoelen, bestaande uit zes habitattypen en 11 habitatsoorten. Het gebied is aangewezen voor twee prioritaire habitattypen, te weten Hoogveenbossen en Vochtige alluviale bossen. De prioritaire status houdt in dat voor dit type een bijzondere verantwoordelijkheid geldt, omdat een belangrijk deel van het natuurlijk verspreidingsgebied in het Roerdal ligt (artikel 1 Habitatrichtlijn). In

Tabel 3-1 (volgende bladzijde) is te zien wat voor doelstelling er ligt voor oppervlakte/populatie en kwaliteit van de aangewezen habitattypen en soorten.

Tabel 3-1 Instandhoudingsdoelen Roerdal

Habitatype	Huidige situatie		Doel		
	Opp. (ha)	Kwaliteit (staat van instandhouding)	Opp. (ha)	Kwaliteit	Populatie
Beken en rivieren met waterplanten (H3260A)	49ha	matig gunstig	=	>	
Glanshaver- en vossenstaart-hooilanden (H6510A)		Matig gunstig	>	>	
Hoogveenbossen** (H91D0)	0,6	Matig gunstig	=	>	
Zachthoutoibos* (H91E0A)	2,5	Matig gunstig	=	=	=
Vochtige alluviale bossen** (H91E0C)	30,5	Gunstig (Hoosden)	=	=	=
	5,4	Gunstig (Turkkoelen)	=	=	=
	2,5	Matig gunstig (Paarlo)	=	=	=
	1,3	Zeer ongunstig (Hammerhof)	=	=	=
Beuken-eikenbossen met hulst* (H9120)*	3.4	Matig gunstig	=	=	=
Zeggekorfslak (H1016)	<1	Matig gunstig	=	=	=
Gaffellibel (H1037)		Matig gunstig	=	>	>
Donker pimpernelblauwtje (H1061)	<1	Zeer ongunstig	>	>	>5000
Zee prik (H1095)	??	Gunstig	=	>	>
Beek prik (H1096)	??	Zeer ongunstig	>	=	>
Rivier prik (H1099)	??	Gunstig	=	>	=
Bittervoorn* (H1134)	??	Matig gunstig	=	=	=
Grote modderkruiper (H1145)*	??	Matig gunstig	=	=	=
Rivierdonderpad (H1163)	??	Gunstig	=	=	=
Kamsalamander (H1166)	<1	Matig gunstig	=	=	=
Bever (H1337)	??	Gunstig	=	=	>

* Toegevoegd via veegbesluit

** Prioritair

3.5. Knelpuntenanalyse

In dit hoofdstuk wordt een overzicht van de knelpunten gegeven die in het Roerdal kunnen optreden en die een negatieve invloed hebben op het halen van de instandhoudingsdoelen.

3.5.1. Knelpunt 1: Stikstofdepositie

Verhoogde stikstofdepositie leidt tot een versnelde groei, verhoogde productie en daardoor een versnelde strooiselophoping (verviltig). Hierdoor verruigt de vegetatie en wordt deze eenvormiger; meer algemene soorten gaan overheersen en typische soorten van het habitatype waaronder de waardplant van het Donker pimpernelblauwtje, de grote pimpernel, dreigen te verdwijnen of komen niet tot de gewenste ontwikkeling.

3.5.2. Knelpunt 2: Vermesting of verontreiniging via oppervlaktewater, verdrifting of run-off.

Behalve via depositie kan een teveel aan meststoffen ook via het grond- of oppervlaktewater aangevoerd worden. Ook kan veresting optreden door bladval van bijvoorbeeld populieren. Vervuiling van een habitatype kan optreden door het uitspoelen van andere stoffen zoals zware metalen. Verdrifting van meststoffen of spuitmiddelen treedt op als het habitatype grenst aan een landbouwkundig gebruikt perceel waarbij van bemesting of gebruik van spuitmiddelen sprake is.

Figuur 3-2 Oude Roer meander door een dikke krooslaag bedekt. Een van de oorzaken van het ontstaan deze krooslaag is het bladval van de aangrenzende populieren.

3.5.3. Knelpunt 3: Verdroging en daarmee samenhangend verzuring

Door verdroging treedt er een versterkte mineralisatie op van het veenpakket in het hoogveenbos en het vochtig alluviaal bos in de Turfkoelen. De toename van de voedselrijkdom die hiermee gepaard gaat leidt tot een versterkte boomgroei in een bostype dat van nature een ijl karakter zou moeten hebben. Ook treedt er verruiging van de ondergroei met vooral pijpenstrootje op, waardoor de soortenrijkdom van de ondergroei afneemt. Het lijkt erop dat de effecten van stikstofdepositie en verdroging zichzelf en elkaar zelfs versterken. De toename van berken en pijpenstrootje door depositie en verdroging zorgt immers voor een toename van de verdamping, waardoor de verdroging verder toeneemt. Vooral de laatste jaren is er sprake van verdroging van het habitatype Hoogveenbos in de Turfkoelen.

De oorzaak van verdroging en veresting in de Turfkoelen hangt samen met de ligging in het ecohydrologisch systeem. Hydrologisch gezien, zonder menselijke invloed, ontvangen de Turfkoelen en het Herkenbosscherbroek vooral grondwater afkomstig van het hoger gelegen middenterras van het Flinke Ven. Dit water is van nature licht gebufferd, nutriëntenarm en ijzerhoudend. Dit laatste is van wezenlijk belang voor het beperken van de beschikbaarheid van fosfaat in het kwelgebied. De waterstanden in het moeras worden tegenwoordig vooral bepaald door de voeding (met bovenstrooms

al ontijzerd geraakt) oppervlaktewater, voornamelijk afkomstig uit het intensieve landbouwgebied langs de Venbeek. Dit brengt ook een extra belasting met zich mee door de uitspoeling van (mest)-stoffen (o.a. nitraat). Het aandeel oppervlaktewater op de waterbalans is de afgelopen decennia toegenomen ten koste van de grondwatervoeding. Dat is het resultaat van de toegenomen drainage in het bovenstrooms gelegen Flinke Ven en de ontwatering van de benedenstroomse van de Turfkoelen gelegen delen van het Roerdal.

Punt van zorg blijft de verhoogde belasting met Nitraat, Sulfaat en Chloride van zowel het grondwater en oppervlaktewater dat via de Venbeek en de Boschbeek het gebied instroomt. Die hoge belasting is een direct gevolg van de hoge stikstofbelasting in het intrekgebied en het resultaat van de daardoor toegenomen pyrietoxidatie, waarbij sulfaat vrijkomt

De basenvoorziening van een groot deel van de alluviale bossen wordt in belangrijke mate aangestuurd door hoge grondwaterstanden in de winter, basenrijke kwel en/of inundaties met basenrijk oppervlaktewater. De bostypen met de meeste buffering lopen de minste kans op verzuring als gevolg van depositie. In de Turfkoelen speelt dat de invloed van basenrijke kwel sterk is afgenomen. Dit maakt het habitatype ter plekke dus meer gevoelig, dit geldt ook voor de natte schraallanden die afhankelijk zijn van schone ijzerrijke kwel. Deze schraallanden vormen in het Herkenboscherbroek van oudsher het leefgebied voor het Donker pimperlblauwtje.

Daarnaast vormt verdroging ook een rol bij de bloei en zaadzetting van grote pimperlplanten. Vooral in langdurige droge zomers kunnen pimperlplanten door verdroging niet tot bloei komen. Als de droogte in de zomer lang aanhoudt kan dit een knelpunt opleveren voor het aantal bloeiende planten en daarmee ook een knelpunt voor de eiafzet. Daarom is het van groot belang om niet alleen te koersen op het ontwikkelen van nieuw leefgebied binnen de drogere Glanshaverhooilanden maar ook te koersen op het ontwikkelen van leefgebieden binnen Natte schraallanden/vochtige hooilanden.

3.5.4. Knelpunt 4: Areaal (Versnippering en Verbinding)

Het knelpunt areaal treffen we aan bij een aantal habitatype en soorten waarvan de huidige oppervlakte van het habitatype of het leefgebied te klein is voor het behalen van een goede staat van instandhouding.

Voor het Donker pimperlblauwtje geldt dat het huidige leefgebied bestaat uit kwetsbare lijnvormige elementen. Maar voor een goede staat van instandhouding zijn binnen de kerngebieden Vlootbeekdal, Herkenboscherbroek en Roerdal vlakvormige terreinen noodzakelijk met voldoende waardplanten en waardmieren. Deze terreinen moeten vanwege risicospreiding een mozaïek vormen door het hele Roerdal. Daarbij moeten de kernleefgebieden onderling met elkaar verbonden zijn met een netwerk van geschikte (tijdelijke) leefgebieden. Hierbij zijn verbindingen naar het kernleefgebied in Duitsland eveneens van belang. Deze is op dit moment niet aanwezig.

De Hoogveenbossen in het Roerdal en de Alluviale bossen in de Oude Roermeanders van Paarlo en met name Herkenbosch betreffen uiterst kleine, versnipperde voorkomens van dit habitatype. Dit maakt de gebieden kwetsbaar voor externe beïnvloeding.

Het bekende verspreidingsgebied van de Grote modderkruiper is zeer beperkt waardoor kans op verdwijnen van deze soort op langere termijn reëel is.

De Kamsalamander wordt maar in een zeer klein gedeelte van het Roerdal aangetroffen. Potentieel geschikte gebieden zijn er wel maar deze zijn niet bevolkt. Er is ook geen verbinding met aanliggende populaties op de Meinweg of in het Vlootbeekdal. Door het kleine leefgebied is de kans dat de soort zonder aanvullende maatregelen verdwijnt uit het Roerdal zeer groot.

3.5.5. Knelpunt 5: huidige kwaliteit habitatype

De kwaliteit van het habitatype is natuurlijk afhankelijk van de aanpak van alle knelpunten. Een aantal knelpunten is duidelijk te benoemen en komt ook bij meerdere habitattypen voor. Echter andere zijn specifiek voor één habitatype. Knelpunten die specifiek zijn voor één habitatype zijn hier als knelpunt 5 verder uitgewerkt.

3.5.6. Knelpunt 6: Beheer

Voor het in standhouden van habitatype en/of leefgebieden is het voeren van een goed beheer of juist geen beheer voeren noodzakelijk. Het leefgebied van het Donker pimpernelblauwtje vereist een zeer specifiek ecologisch hooilandbeheer: maaien óf voor midden juni óf na midden september, waarbij altijd flinke delen blijven overstaan. Begrazing is ongunstig omdat knooppieren de hiermee gepaard gaande betreding niet verdragen. De kennis over het juiste beheer is nog steeds in ontwikkeling. Coördinatie op beheer is daarom noodzakelijk.

Ook voor de Zeggekorfslak is een juist beheer, of zeer vaak juist geen beheer, noodzakelijk. Beide populaties (Hammerhof en Hoosden) van de Zeggekorfslak worden momenteel beheerd door particulieren. In de meanders Hammerhof wordt de laatste jaren geen maaibeheer meer uitgevoerd wat positief is voor de aanwezige populatie. Het beheer in het leefgebied in Landgoed Hoosden is onbekend.

Voor de aangewezen habitattypen bos is geen beheer noodzakelijk. Voor het habitatype Beken en rivieren met waterplanten en de Gaffellibel, wordt juist teveel beheerd. Het niet opruimen van omgevallen bomen kan positief uitwerken voor dit habitatype en soort.

3.5.7. Knelpunt 7: Exoten

In de Turfkoelen staat, aan de westkant van de weg die het gebied doormidden snijdt, bamboe. Bij niks doen zal deze zich heel snel kunnen vermeerderen waarbij het steeds lastiger wordt om deze te verwijderen.

De meander Hammerhof wordt overwoekerd door reuzenbalsemien, Japanse duizendknoop, bamboe en enkele tuinplanten zoals asters en varens. Deze zorgen ervoor dat de aanliggende moeraszegge vegetatie overwoekerd wordt. Dit wordt nog eens versterkt in droge jaren wanneer door droogval deze tuinplanten zich makkelijker kunnen vestigen en verspreiden.

Ook in andere meanders worden exoten, populieren aangetroffen die voor verdroging en vermessing kunnen zorgen. Dit geldt vooral voor alluviale bossen die al door een slechte waterhuishouding of door een geringe oppervlakte kwetsbaar zijn.

3.5.8. Knelpunt 8 recreatie

Voor verstoringsgevoelige habitattypen of soorten kan recreatie een knelpunt vormen. Dit geldt o.a. voor het Donker pimpernelblauwtje waar een gedeelte van het leefgebied jaarlijks wordt vertrapt.

Tabel 3-2 Overzicht van knelpunten per habitatype of habitatsoort in het Roerdal

	K1 Stikstofdepositie	K2 Vermesting en verontreiniging	K3 Verdroging	K4 Areaal	K5 Huidige kwaliteit habitatype	K6 Beheer	K7 Exoten	K8 Recreatie	K9 Leemte in kennis
Beken en rivieren met waterplanten (H3260A)									
Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (H6510A)									
Hoogveenbossen* (H91D0)									
Zachthoutoibos* (H91E0A)									
Vochtige alluviale bossen (H91E0C)									
Beuken-eikenbossen met hultst (H9120)									
Zeggekorfslak* (H1016)									
Gaffellibel (H1037)									
Donker pimpernelblauwtje* (H1061)									
Zee prik (H1095)									
Beek prik (H1096)									
Rivier prik (H1099)									
Bittervoorn* (H1134)									
Grote modderkruiper (H1145)									
Rivierdonderpad (H1163)									
Kamsalamander (H1166)									
Bever (H1337)									

4. Welke resultaten realiseren we?

Zoals u in het vorige hoofdstuk kon lezen, richt het N2000-plan zich op het in stand houden of verbeteren van de kwaliteit van de 6 aangewezen habitattypen en de 11 leefgebieden van habitatsoorten. Daarnaast is er in het aanwijzingsbesluit een kernopgave voor het gebied gedefinieerd waarbij vooral aandacht is voor het herstel van een natuurlijke beekloop met een natuurlijke morfologie, dynamiek en waterkwaliteit, een vergroting van het leefgebied van het Donker pimperlblauwtje en een herstel van de kwaliteit van de Vochtige alluviale bossen met daarbij het behoud van het leefgebied van de Zeggekorfslak.

4.1. Waar zien we kansen en hoe kunnen we deze benutten?

De grootste uitdaging zit in de verbetering van de waterkwantiteit- en kwaliteit van het Flinke Ven. Door realisatie van de goudgroene natuur en het instellen van beperkende maatregelen zal de kwaliteit van de aanliggende Alluviale bossen en Hoogveenbossen verbeteren.

Daarnaast vergt uitbreiding van het habitatype Glanshaverhooilanden nog een flinke opgave. Dit habitatype vormt het leefgebied van het Donker pimperlblauwtje, een soort die in Nederland alleen nog in het Roerdal wordt aangetroffen en die hier een kleine grensoverschrijdende populatie heeft. Uitbreiding van het leefgebied moet met voorrang plaatsvinden in het Vlootbeekdal om zo een verbinding met de Duitse leefgebieden tot stand te brengen.

4.2. Welk toekomstbeeld willen we bereiken?

Het beeld dat we met het Roerdal willen bereiken wordt geheel verwoord in de drie kernopgaven voor dit gebied. Het toekomst beeld is dan ook "Een natuurlijk beekdal met ruimte voor natuurlijke processen en herstel van schone kwel in de flanken van het gebied met voldoende ruimte voor het leefgebied voor Donker pimperlblauwtje en Zeggekorfslak". Doordat het gebied bijna aansluit aan het N2000 gebied de Meinweg kan er een groot aaneengesloten natuurgebied ontstaan waarbij de menselijke invloed grotendeels is uitgebannen en waarbij de habitattypen en –soorten een goede staat van instandhouding kunnen bereiken.

5. Wat gaan we doen om de doelen te bereiken?

Voor het Roerdal is het van belang dat er rond het thema water een aantal zaken verbeterd, zowel in kwaliteitsopzicht als ook het kwantitatieve probleem. Dit houdt in dat de mineralenhuishouding in het beekwater moet verbeteren, dat er minder vervuilende stoffen in grondwater mogen zitten en dat de hoeveelheid kwelwater moet toenemen. Daarnaast moet er een flinke inspanning geleverd worden om het areaal glanshaverhooiland uit te breiden. Dit habitatype vormt het leefgebied van het Donker pimperlblauwtje. Binnen deze beheerplanperiode worden ook al een groot aantal PAS-maatregelen getroffen waarvan een kwaliteitsverbetering wordt verwacht. De effecten van getroffen maatregelen monitoren we zodat we ook de effectiviteit opvolgen en waar nodig maatregelen bijstellen.

5.1. Maatregelen per habitatype of soort

5.1.1. Beken en rivieren met waterplanten (H3260A)

Voor dit habitatype wordt ingezet op een verbetering van de morfologie van de Roer. Dit kan gebeuren door het verwijderen van de laatste stortstenen in de oevers en het laten liggen van omgevallen bomen in de Roer.

5.1.2. Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (H6510A)

Voor dit habitatype is het noodzakelijk de oppervlakte en kwaliteit te vergroten, ook om het leefgebied van het Donker pimperlblauwtje uit te breiden. Er wordt een prioritering aangebracht bij de realisatie van het leefgebied. Er wordt gestart in het Vlootbeekdal aansluitend aan het huidige leefgebied om zo een verbinding te maken naar het Duitse leefgebied. Daarna wordt er in het dal van de Roer begonnen met realisatie van dit habitatype. Het leefgebied in het Herkenboscherbroek is al grotendeels ingericht en moet nu op de juiste manier worden beheerd.

5.1.3. Hoogveenbossen (H91D0)

Voor verbetering van de kwaliteit van het hoogveenbos wordt ingezet op maatregelen in het Flink Ven om de waterkwaliteit en waterkwantiteit te verbeteren. Dit houdt in dat hier een gedeelte van de landbouwgronden wordt omgezet naar natuur en dat voor het overige gedeelte beperkende maatregelen worden ingesteld. Deze beperkende maatregelen hebben betrekking op het herstel van de waterhuishouding en het terugdringen van bemesting.

5.1.4. Zachthoutooibos (H91E0A)

Voor dit habitatype worden geen extra maatregelen voorgesteld. Het habitatype zal profiteren met het omzetten van gronden met de status landbouw naar natuur zoals bij het habitatype Hoogveenbossen beschreven. Ook zal de Bever een handje helpen, door het neerhalen van populieren komt er ruimte voor dit habitatype.

5.1.5. Vochtige alluviale bossen (H91E0C)

Er zal eerst een onderzoek worden waar de vervuiling in de meanders Hammerhof en Paarlo vandaan komt. Op basis van dat onderzoek moeten er maatregelen worden uitgewerkt. Het alluviaal bos in Hoosden lift in eerste instantie mee met maatregelen die worden uitgevoerd voor het habitatype Beuken-eikenbossen met hulst, het alluviaal bos in de Turfkoelen lift mee met de maatregelen die worden uitgevoerd voor het habitatype hoogveenbos.

5.1.6. Beuken-eikenbossen met hulst (H9120)

Dit habitatype staat onder druk van aanliggend landbouwkundig gebruik. Er zal dan ook een bufferzone tussen het landbouwgebied en het habitatype worden ontwikkeld.

5.1.7. Zeggekorfslak (H1016A)

Deze soort heeft wellicht ook te leiden van vervuiling van de meander Hammerhof. Het onderzoek dat hier wordt uitgevoerd geeft ook duidelijkheid voor het instand houden van het leefgebied in Hammerhof. Daarnaast wordt er in de beheerplanperiode ingezet op het ontwikkelen van een monitoringssystematiek om zo op een eenduidige manier uitspraken te kunnen doen over de trend. Voor twee leefgebieden Hoosden en Hammerhof wordt een beheerplan opgesteld om zo de particuliere eigenaren van het gebied beter op de hoogte te brengen van de te nemen beheermaatregelen.

5.1.8. Gaffellibel (H1037)

De soort kan meeliften met maatregelen die worden genomen voor het habitatype Beken en rivieren met waterplanten (H3260A). Daarnaast zal door het omzetten van landbouw naar natuur in het Roerdal de kwaliteit van het leefgebied verbeteren.

5.1.9. Donker pimpernelblauwtje (H1061)

Voor het ontwikkelen van nieuw leefgebied waarbij gestart wordt in het Vlootbeekdal zal prioriteit hebben. Daarnaast blijft aandacht nodig voor een juist beheer.

5.1.10. Zeeprik (H1095)

Voor deze soort hoeven geen extra maatregelen worden uitgevoerd.

5.1.11. Beekprik (H1096)

Voor deze soort hoeven geen extra maatregelen worden uitgevoerd.

5.1.12. Rivierprik (H1099)

Voor deze soort hoeven geen extra maatregelen worden uitgevoerd.

5.1.13. Bittervoorn (H1134)

Onderzoek naar het voorkomen van deze soort en mogelijke knelpunten in alle meanders moet hier meer duidelijk gaan scheppen over de te nemen maatregelen.

5.1.14. Grote modderkruiper (H1145)

In de beheerplanperiode zal er een onderzoek uitgevoerd worden naar het voorkomen van de Grote modderkruiper in het Roerdal om ook zo mogelijke knelpunten in beeld te brengen.

5.1.15. Rivierdonderpad (H1163)

Voor deze soort hoeven geen extra maatregelen worden uitgevoerd.

5.1.16. Kamsalamander (H1166)

Onderzoek moet uitwijzen of er rondom Kasteel Daelenbroeck sprake is van verkeersslachtoffers. Het onderzoek moet uitwijzen of er voorzieningen worden aangebracht waardoor de dieren veilig kunnen migreren. Ook moet net buiten het N2000 gebied het beheer van het belangrijkste voortplantingswater voor deze soort veiliggesteld worden.

Figuur 5-1 De aanwezigheid van Bevers in een gebied is gemakkelijk vast te stellen.

5.1.17. Bever (H1337)

Voor deze soort hoeven geen extra maatregelen worden uitgevoerd. De Bever kan wel door zijn geknaag aan bomen ervoor zorgen dat gebieden met populieren worden omgevormd naar Zachthoutooibossen.

5.2. Maatregelen Goudgroene natuur

Behalve bovenstaande maatregelen en onderzoeken is realisatie van alle hectaren nog te ontwikkelen goudgroene natuur in en rondom *het Roerdal* zoals opgenomen in het vigerende Provinciaal Natuurbeheerplan Limburg 2018, met een juiste inrichting, belangrijk voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen zoals opgenomen in het Aanwijzingsbesluit. Dit betekent voor het Roerdal omzetting van ca 93 ha landbouwgrond naar natuur en voor 63 ha het opleggen van beperkende maatregelen. De overige ha goudgroene natuur wordt gerealiseerd door vrijwillige deelname aan de SKNL.

5.3. Communicatiemaatregelen

Om het draagvlak te vergroten voor en de naamsbekendheid van Natura 2000 te versterken worden maatregelen op het vlak van communicatie mogelijk gemaakt. Hierbij valt te denken aan informatiedagen, presentaties, excursies en het plaatsen van Natura 2000-welkomstborden waarop het logo, de gebiedsnaam en de kernboodschap van Natura 2000 geprojecteerd zijn.

5.4. Maatregelen toezicht en handhaving

Handhaving en preventief toezicht zijn een belangrijke maatregel om de aangewezen habitattypen en soorten te beschermen. Gebruik van het gebied dat de natuurdoelen schaadt moet worden tegengegaan, aangepast of anderszins worden gereguleerd. Het is nodig dat er bij handhaving specifieke aandacht is voor overtredingen die de Natura 2000-waarden aantasten (denk aan loslopende honden of betreding van Swalmoevers buiten de paden). Naast geplande handhavingsprioriteiten reageren de handhavers op handhavingsverzoeken of meldingen. Vanwege de aard van de handhavingsprioriteit ligt de verantwoordelijkheid voor de feitelijke handhaving bij betrokken partijen als Staatsbosbeheer, Limburgs Landschap, gemeente Roermond, Gemeente Roerdalen en de Groene Brigade vanuit de Provincie.

In het Natura2000-plan staat hoe de instandhoudingsdoelen gerealiseerd worden. Behalve door maatregelen is dat door regulering van projecten en activiteiten die een significant negatief effect hebben op de Natura 2000-doelen. Regels zijn alleen effectief als er toezicht is op de naleving en er ook handhaving plaatsvindt. Mocht u vermoeden dat er activiteiten plaatsvinden die strijdig zijn met dit N2000-plan, dan kunt u dit melden bij de milieuklachtentelefoon van Provincie Limburg.

5.5. Welke gevolgen hebben de maatregelen voor de omgeving?

In de hiervoor staande paragrafen werd beschreven welke maatregelen genomen worden om de natuurdoelen te halen. In deze paragraaf wordt kort verwoord wat de belangrijkste sociaal-economische gevolgen van deze maatregelen zijn voor de gebruikers van het gebied. De verschillende maatregelen (waaronder die in het PAS) zijn een afweging tussen ecologisch herstel en ruimte voor economische ontwikkelingen. Hierin is een balans gevonden tussen natuur en economie.

5.6. Maatregelenpakket Natura 2000

Het totale maatregelenpakket – inclusief de uitgevoerde herinrichtingsmaatregelen – is afgewogen tegenover de knelpunten en kennisleemten (zie paragraaf 3.4). In het kader van de PAS zijn de maatregelen bovendien passend beoordeeld. Om duidelijk te maken of de maatregelen het behalen van de instandhoudingsdoelen in de eerste beheerplanperiode dichterbij brengen, is per maatregel weergegeven welke bijdrage het levert aan het oplossen van de knelpunten en kennisleemten (zie tabel 5.6). Uit tabel 5-1 blijkt tevens welke maatregelen naar verwachting ook in een volgende beheerplanperiode voortgezet moeten worden.

Tabel 5-1 Kostenoverzicht Roerdal voor beheerplanperiode 1 (2019 t/m 2025)

Maatregel	Kader	Periode *	Doel	Kosten	Financieringsmogelijkheid
Herstelmaatregelen	PAS	PAS-tijdvak 1	Stopzetten achteruitgang	€ 3.017.986,00	PAS
Herstelmaatregelen	PAS	PAS-tijdvak 1	Stopzetten achteruitgang	€ 273.000,00	PAS Aanvullend
Herstelmaatregelen	N2000	Beheerplan periode 1 (2019-2025)	Stopzetten achteruitgang	€ 370.000,00	N2000
Ontwikkelopgave	NNN	Beheerplan periode 1 (2019-2025)	Realisatie NNN	€ 5.850.000,00	Natuurnetwerk Nederland (NNN) budget
Kennisleemten N2000	PAS	PAS-tijdvak 1	Kennisleemten opvullen	€ 158.000,-	PAS
Kennisleemten N2000	PAS	PAS-tijdvak 2	Kennisleemten opvullen	€ 95.000,00	PAS aanvullend
Kennisleemten N2000	N2000	Beheerplan periode 1 (2019-2025)	Kennisleemten opvullen	€ 50.000,00	N2000
PAS-monitoring	PAS	PAS-tijdvak 1	Vaststelling Svl	€ 10.000,00	PAS Aanvullend
N2000-monitoring	N2000	Beheerplan periode 1 (2019-2025)	Vaststelling Svl	€ 35.000,00	N2000
Communicatie-maatregelen	N2000	Beheerplan periode 1 (2019-2025)	Vergroten draagvlak	€ 35.000,00	N2000
Kosten N2000				€ 490.000,00	
Kosten PAS				€ 3.175.986,00	
Kosten PAS aanvullend				€ 378.000,00	
Totaal excl. NNN				€ 4.043.986	
NNN Budget				€ 5.850.000,00	
Totaal incl. NNN				€ 9.893.986,00	

* Voor het gedeelte van de beheermaatregelen Maasduinen, dat binnen de N2000-planperiode (2019-2025) wordt uitgevoerd maar valt in het 2^e PAS-tijdvak (2021-2027), geldt als voorwaarde voor de uitvoering, dat het Rijk de uitvoeringskosten voor PAS- en N2000-maatregelen in de periode 2021-2027 adequaat zal financieren.

6. Financiering en subsidieregelingen

Om aan de instandhoudingsdoelen te voldoen, is een maatregelenpakket voor het behalen van de uitbreidingsdoelen opgesteld. Deze maatregelen zijn in hoofdstuk 5 besproken en de kosten van het totale maatregelenpakket zijn in tabel 5-1 weergegeven.

Budgettering

De maatregelen die nodig zijn om de N2000-doelen voor het gebied Roerdal te behalen, vallen merendeels onder het PAS en daarnaast voor een deel onder de provinciale Ontwikkelopgave Goudgroene natuur. De Provincie Limburg heeft uit het Natuurpact 2013 geld beschikbaar voor PAS- en N2000-maatregelen. Deze reserveringen gelden alleen voor het eerste PAS-tijdvak tot en met 2021.

Indien de betreffende budgetten en de nog te maken afspraken onvoldoende zijn voor de uitvoering van het maatregelenpakket, zal worden bezien op welke wijze instandhoudingsdoelstellingen door planaanpassingen binnen het alsdan beschikbare budget gerealiseerd kunnen worden. Dit kan leiden tot een formele aanpassing van het N2000-plan.

De aanvullende maatregelen, die invulling geven aan het Ontwerp-‘Veegbesluit’ van het Ministerie van LNV, zullen pas worden uitgevoerd, als het ‘Veegbesluit’ definitief is vastgesteld en er door het ministerie bevredigende afspraken met de provincie Limburg zijn gemaakt over de dekking van de extra kosten. Deze voorwaarde betreft het bepalen van de staat van instandhouding en trend voor de Grote modderkruiper, waarmee een investering van € 25.000 gemoeid is.

De PAS-maatregelen zullen voor het volgende PAS-tijdvak (2021-2027) worden geactualiseerd, begroot en in de gebiedsanalyse aangepast. Voor de tweede en de derde PAS-tijdvakken en N2000-planperiodes worden tijdig afspraken gemaakt met de uitvoerende partijen over de voortzetting van de uitvoeringsovereenkomsten en/of worden nieuwe uitvoeringsovereenkomsten gesloten.

Voor het gedeelte van de Natura2000-planmaatregelen Roerdal, dat binnen de beheerplanperiode (2019-2025) wordt uitgevoerd maar valt in het 2^e PAS-tijdvak (2021-2027), geldt als voorwaarde voor de uitvoering, dat het Rijk de uitvoeringskosten voor PAS- en N2000-maatregelen in de periode 2021-2027 adequaat zal financieren. Indien de betreffende budgetten en de nog te maken afspraken onvoldoende zijn voor de uitvoering van het maatregelenpakket, zal worden bezien op welke wijze instandhoudingsdoelstellingen door planaanpassingen binnen het als dan beschikbare budget gerealiseerd kunnen worden.

Uitvoering

De maatregelen die nodig zijn om de Natura 2000-doelen te behalen, worden voor een deel onder de vlag van PAS en PIO (Platteland in Ontwikkeling) uitgevoerd. Voor de uitvoering van de PAS- en Natura2000-planmaatregelen zijn subsidieregelingen van toepassing; het gaat hierbij om de gebied specifieke PAS-maatregelen die opgenomen zijn in de PAS-gebiedsanalyse. Het actuele overzicht van deze regelingen en de daarbij beschikbare jaarbudgetten (subsidieplafonds) zijn terug te vinden

op de website van de provincie: <https://www.limburg.nl/loket/subsidies/actuele-subsidies/> onder het kopje Natuur.

In samenwerking met de provincies en het Ministerie van Economische Zaken is het programma POP3 opgesteld. Ten behoeve van de uitvoering van POP3 in Limburg is door Gedeputeerde Staten van Limburg de Subsidieverordening POP3 Limburg vastgesteld.

Schade

De Wet Natuurbescherming biedt aan betrokkenen mogelijkheid een verzoek tot schadevergoeding in te dienen bij Gedeputeerde Staten als die schade volgens hen het gevolg is van een vastgesteld N2000-plan (artikel 6.3 Wet Natuurbescherming). Om in aanmerking te komen voor tegemoetkoming dient aan de in de wet genoemde eisen te worden voldaan. Zo komt enkel schade in de vorm van een inkomensderving of een vermindering van de waarde van een onroerende zaak voor tegemoetkoming in aanmerking en blijft de schade die binnen het normaal maatschappelijk risico valt voor rekening van de aanvrager. Voor zover betrokkenen pas later als gevolg van een (uitvoerings)besluit met betrekking tot concreet uitgewerkte N2000-planmaatregelen menen schade te lijden, wordt verwezen naar de in betreffende wet- en regelgeving opgenomen regelingen met betrekking tot schade (bijvoorbeeld artikel 7:14 e.v. van de Waterwet).

7. Kader voor vergunningverlening

7.1. Inleiding en juridisch kader

Eén van de functies van het N2000-plan is het toetsen van effecten van bestaande activiteiten in en rondom het Natura 2000-gebied op de instandhoudingsdoelstellingen van het Roerdal toetsing huidig gebruik). Het doel hiervan is om te bepalen welk huidig gebruik in dit hoofdstuk (evt. onder voorwaarden) wordt vrijgesteld van de Wet natuurbescherming (Wnb)-vergunningplicht.

De juridische basis voor de toetsing van het huidig gebruik ligt in artikel 2.2 lid 2 van de Wet natuurbescherming (Wnb). Daarin is voorgeschreven dat het bevoegd gezag “passende maatregelen” moet treffen voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Het huidig gebruik in en rond het Natura 2000-gebied mag het tijdig behalen van de instandhoudingsdoelen zoals genoemd in hoofdstukken 3 en 4 niet in de weg staan. Wanneer dit wel het geval is, dienen passende maatregelen te worden getroffen. Deze bestaan overwegend uit het uitvoeren van inrichtings- en beheermaatregelen. Indien nodig worden voorwaarden of beperkingen gesteld aan het huidig gebruik in/rond het Natura 2000-gebied.

Onder huidig gebruik verstaan we binnen het kader van dit Natura 2000-plan: de legale activiteiten die in 2018 in of rondom het Natura 2000-gebied werden uitgevoerd, dus het gangbare gebruik ten tijde van het opstellen van dit Natura 2000-plan. Nieuwe initiatieven of projecten en toekomstige uitbreiding, intensivering of verplaatsing van bestaande activiteiten vallen buiten dit huidig gebruik.

In dit hoofdstuk wordt het huidige gebruik getoetst en ingedeeld in categorieën. De toetsing geldt voor het hier concreet beschreven huidige gebruik (in de huidige vorm, locatie, omvang en tijd) en voor de wettelijke werkingsduur van dit Natura 2000-plan (6 jaar). Voor een aantal vormen van huidig gebruik leidt dit tot vrijstelling van de vergunningplicht (al dan niet onder voorwaarden) of tot de conclusie dat de vorm van huidig gebruik niet wordt vrijgesteld in het kader van voorliggend N2000-plan. In dat laatste geval valt het huidige gebruik onder de reguliere werking van de Wnb en zal na onderzoek op initiatief van belanghebbende moeten blijken of sprake is van een vergunningplicht waarvoor in de regel de Provincie Limburg het bevoegd gezag is. Ook als er sprake is van wijziging in het vrijgestelde gebruik, dan is het gewijzigde gebruik mogelijk wel vergunning plichtig in het kader van de Wnb.

7.2. Inventarisatie van huidige activiteiten

Het huidig gebruik in en rond het Natura 2000-gebied Roerdal is geïnventariseerd aan de hand van gegevens van de provincie, het Waterschap Limburg, de gemeenten Roerdalen en Roermond, en inbreng van diverse gebruikers en gebiedskenners tijdens de gebied sessies. De definitieve lijst is opgenomen in de eerste kolom van Bijlage B van het Hoofddrapport.

Vervolgens hebben deskundigen bekeken welke activiteiten een negatieve invloed kunnen hebben op de beschreven natuurdoelen. Alleen die doelen worden in dit hoofdstuk getoetst. Activiteiten die in hoofdstuk 3 als knelpunt zijn beschreven, worden in dit hoofdstuk niet opnieuw getoetst.

Daarnaast wordt een aantal activiteiten in dit plan niet getoetst omdat:

- er al een vergunning is afgegeven of aangevraagd;
- het gebruik is vrijgesteld op grond van wet- en of regelgeving (bijvoorbeeld via een provinciale verordening). Denk aan het beweiden en bemesten voor landbouwkundig gebruik. Deze activiteiten zijn vrijgesteld van vergunningplicht in de Omgevingsverordening Limburg 2014.¹
- de toetsing van de stikstofproblematiek via het separate traject van het Programma aanpak stikstof (PAS) verloopt.

Voor het gebruik van luchtvaartuigen (waaronder ook drones >25 hg.) nabij o.a. N2000-gebieden heeft de provincie in het kader van haar bevoegdheden in het kader van de Luchtvaartwet in maart 2019 een ontwerp-beleidskader vastgesteld en in de inspraak gebracht. Voor het gebruik van drones <25kg. boven en nabij N2000-gebieden zal de provincie een separate regeling opnemen in de Omgevingsverordening; om die reden wordt deze vorm van (huidig) gebruik niet beoordeeld in het kader van voorliggend N2000-plan.

De uitvoering van de maatregelen uit dit N2000-plan wordt niet gerekend tot het *huidig* gebruik. Eigenaren en organisaties hebben een inspanningsverplichting om deze maatregelen op een zorgvuldige en professionele manier uit te voeren. Hierbij moet rekening worden gehouden met alle instandhoudingsdoelen, zodat significant negatieve effecten worden voorkomen.

7.3. Toetsingsmethodiek

De feitelijke toetsing bestaat uit drie onderdelen: effectbeschrijving, effectbeoordeling en categorie-indeling. Figuur 7.1 geeft schematisch weer hoe de toetsing van het huidige gebruik eruitziet. De afkorting ISHD staat voor instandhoudingsdoel; de natuurdoelen uit dit N2000-plan.

De effectbeschrijving omvat naast een beschrijving van de activiteit zelf een analyse van de gevolgen die het gebruik kan hebben op de aangewezen instandhoudingsdoelen. Dit gebeurt op basis van de best beschikbare (gebieds)kennis, wetenschap en expert judgement. De algemene regelgeving die van toepassing is op de uitvoering van activiteiten (gedragcodes, voorschriften vanuit milieuwetgeving, etc.), is integraal onderdeel van de beschreven gebruiksvormen; eventuele overtredingen daarvan kunnen aanleiding zijn voor handhaving (zie paragraaf 5.4).

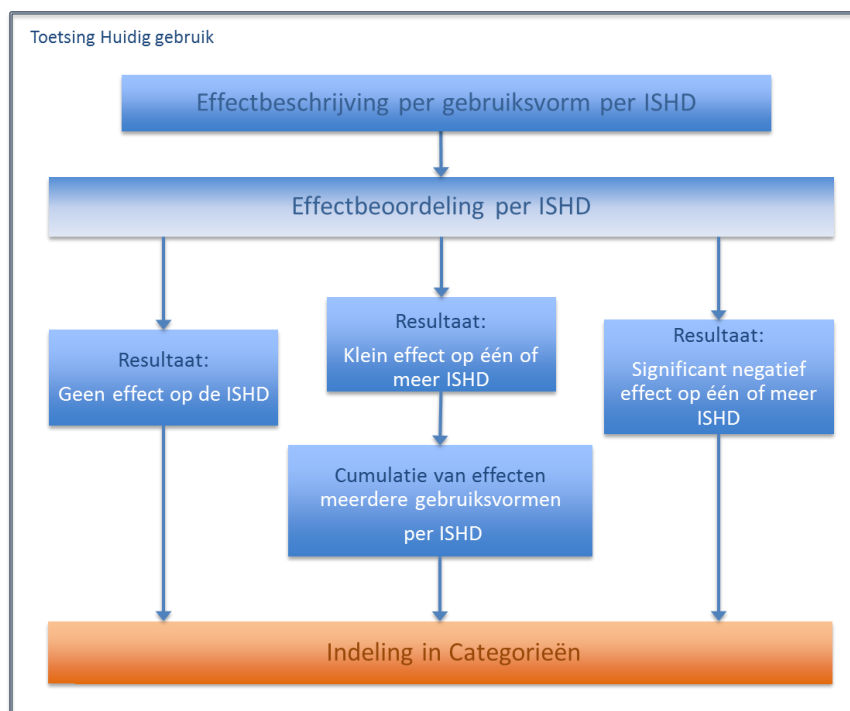
Als er bestrijdingsmiddelen worden gebruikt – bijvoorbeeld om exoten of onkruiden te belemmeren – geldt het volgende uitgangspunt: zodra er nieuwe middelen beschikbaar zijn met minder (kans op) schadelijke effecten, worden die indien nodig toegepast in de nabijheid van kwetsbare natuur. De effectbeoordeling richt zich op de vraag of significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen voor een habitatype of soort al dan niet kunnen worden uitgesloten, rekening houdend met de maatregelen die in hoofdstuk 5 van dit N2000-plan zijn vastgelegd, de eerder genoemde ‘instandhoudingsmaatregelen’. Met andere woorden: staat een vorm van huidige gebruik het halen van de instandhoudingsdoelen mogelijk in de weg?

---

¹ *Ingeval dit onderdeel van de Omgevingsverordening in jurisprudentie niet in stand blijft, zal hiervoor in 2019 een vernieuwde Verordening in de plaats treden. In geval hierin voor het N2000-gebied een gebiedspecifieke toetsing wordt gevergd, zal over het aspect beweiden en bemesten aan het voorliggende N2000-plan een addendum worden toegevoegd, dat aan de van toepassing zijnde AWB-procedures onderworpen zal worden (inspraak- en beroepsmogelijkheid)."*

Bij de effectbeoordeling is gebruik gemaakt van de “Effectenindicator” zoals die voor ieder Natura 2000-gebied kan worden samengesteld op de website www.synbiosys.alterra.nl. Een afbeelding van deze gebiedsspecifieke effectenindicator is in het Hoofdrapport weergegeven in figuur 7.3. Met dit hulpmiddel is voor de aangewezen instandhoudingsdoelen nagegaan of de huidige activiteiten tot negatieve effecten leiden.

Figuur 7-1 Schematische weergave van de plek van toetsing van het huidige gebruik in relatie tot de systematiek en opbouw van het Natura 2000-plan.

Een vervolgstap in de effectbeoordeling kan bestaan uit de cumulatietoets. Deze extra toets geldt voor activiteiten met een klein effect (niet-significant maar ook niet-verwaarloosbaar). Samen kunnen deze kleine effecten een groter – en wel-significant negatief – effect hebben. In dat geval kunnen extra maatregelen nodig zijn om het effect te mitigeren of worden aanvullende voorwaarden aan de verschillende gebruiksvormen gesteld. De categorie-indeling volgt uit de effectbeoordeling. De beschrijving van de categorieën en de indelingscriteria is opgenomen in de volgende paragraaf.

7.4. Categorieën

Als uit de toetsing blijkt dat er sprake is van vrijstelling voor de vergunningplicht heeft dat uitsluitend betrekking op hoofdstuk 2 (gebiedsbescherming) van de Wet Natuurbescherming en niet op vergunningplicht die uit andere wetgeving of andere hoofdstukken van de Wet Natuurbescherming voortvloeit.

Categorie 1: Huidig gebruik vrijgesteld van de Wnb-vergunningplicht

In deze categorie valt het gebruik waarvan vast staat dat dit geen (significant) negatieve effecten heeft (ook niet in cumulatie met andere gebruiksvormen). Dit gebruik heeft geen gevolgen voor het behalen

van de instandhoudingsdoelen. Deze vormen van gebruik zijn in dit N2000-plan vrijgesteld van de vergunningplicht in het kader van de Wnb, zonder aanvullende voorwaarden en zolang het gebruik niet wijzigt ten opzichte van de in dit N2000-plan getoetste situatie. In deze categorie vallen ook gebruiksvormen die niet individueel vergunningplichtig zijn te stellen, zoals bijvoorbeeld het huidig gebruik van wegen door verkeer en het gebruik van recreatiepaden door wandelaars en fietsers conform de bestaande openstellingsregels.

Categorie 2a: Huidig gebruik vrijgesteld van de Wnb-vergunningplicht, met instandhoudingsmaatregelen

In deze categorie valt het gebruik dat leidt tot (significant) negatieve gevolgen voor het behalen van de instandhoudingsdoelen, maar waarvan is gebleken dat de in hoofdstuk 5 genoemde instandhoudingsmaatregelen voldoende zijn om negatieve effecten weg te nemen zodat het behalen van de instandhoudingsdoelen niet in gevaar komt. Deze vormen van gebruik zijn in dit N2000-plan vrijgesteld van de vergunningplicht in het kader van de Wnb, mits het gebruik niet wijzigt ten opzichte van de in dit N2000-plan getoetste situatie en mits de instandhoudingsmaatregelen van dit Natura 2000-plan tijdig worden uitgevoerd.

Categorie 2b: Huidig gebruik vrijgesteld van de Wnb-vergunningplicht, met gebiedsspecifieke voorwaarden

In deze categorie vallen gebruiksvormen, of een combinatie van gebruiksvormen (cumulatie), waarvan niet kan worden uitgesloten dat er een significant negatief effect bestaat op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. Voor deze gebruiksvormen geldt toch dat de negatieve effecten worden weggelaten door specifiek aan het gebruik verbonden aanvullende beperkingen en/of voorwaarden, bovenop eventueel al bestaande voorwaarden uit andere wet- en regelgeving. Deze vormen van gebruik zijn in dit Natura 2000-plan vrijgesteld van de vergunningplicht in het kader van de Wnb mits aan deze aanvullende voorwaarden wordt voldaan en mits het gebruik niet wijzigt ten opzichte van de in dit N2000-plan getoetste situatie.

Categorie 3: Huidig gebruik niet vrijgesteld van de Wnb-vergunningplicht: nadere toets in Wnb-vergunningsprocedure

In deze categorie valt gebruik waarvan niet kan worden uitgesloten dat er een significant negatief effect bestaat op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. Bovendien is op dit moment onduidelijk of en hoe de negatieve effecten van dit gebruik kunnen worden weggelaten. Daarom kan dit gebruik niet als vergunningsvrij worden opgenomen. Onder deze categorie valt ook het gebruik waarover onvoldoende informatie beschikbaar is om te beoordelen of er daadwerkelijk een Wnb-vergunningplicht aan de orde is c.q. tot vrijstelling daarvan kan worden besloten. Binnen het wettelijk kader van de Wnb moeten de effecten nader worden onderzocht om te bepalen of een vergunning moet worden aangevraagd bij de Provincie Limburg.

Herbeoordeling na afloop van een beheerplanperiode

Het oordeel *vrijstelling van de vergunningplicht* geldt voor één beheerplanperiode. Als na afloop van een beheerplanperiode uit monitoringresultaten blijkt dat het behalen van de instandhoudingsdoelen

toch gevaar dreigt te lopen, moet het gebruik opnieuw worden beoordeeld. Dat kan leiden tot indeling in een andere categorie, aanpassing van de maatregelen en/of voorwaarden.

Cumulatietoets

In de navolgende tabel 7-1. is voor tal van huidige gebruiksvormen geoordeeld dat zij in hun hoedanigheid, omvang, intensiteit en locatie anno 2018 geen significant negatieve effecten hebben op de aangewezen habitattypen en leefgebieden van soorten. Ook de optelsom van de benoemde effecten leidt voor geen van de natuurdoelen voor het Roerdal tot een significant negatief effect.

7.5. Vrijgestelde vormen van gebruik

In het voorgaande zijn de relevante vormen van het huidige gebruik getoetst en is beschreven in welke categorie deze vallen. In tabel 7-1 is een samenvatting van de uitkomsten daarvan weergegeven.

Tabel 7-1 Samenvatting indeling gebruiksvormen in categorieën

Natuurbeheer	Categorie 1	Categorie 2a	Categorie 2b	Categorie 3
Regulier beheer van bossen en landschapselementen	X			
Natuurbeheer op agrarische gronden (graslanden, akkers en akkerranden) binnen Natura 2000-gebied	X			
Beheer en onderhoud cultuurhistorische elementen	X			
Monitoring, onderzoek, toezicht en handhaving	X			
Exotenbeheer: bestrijding van de eikenprocessierups in en nabij leefgebied van Donker pimpernelblauwtje			X	
Exotenbeheer: overige vormen van bestrijding (met uitzondering van bestrijding in habitattypen)	X			

Landbouw	Categorie 1	Categorie 2a	Categorie 2b	Categorie 3
Machinale bewerking op agrarische gronden	X			
Gebruik van gewasbeschermingsmiddelen			X	
Peilgestuurde drainage: bestaande drainage en vervangen van bestaande naar peilgestuurde drainage		X		
Peilgestuurde drainages: aanleg en gebruik van nieuwe				X
Beregening met grondwater waarvoor lokaal grondwater wordt onttrokken: bestaande grondwateronttrekkingen ten behoeve van beregening en afwaarts verplaatsen v. bestaande onttrekkingen buiten het Flinke Ven gebied.		X		
Beregening met grondwater waarvoor lokaal grondwater wordt onttrokken: bestaande grondwateronttrekkingen ten behoeve van beregening en het afwaarts verplaatsen van bestaande onttrekkingen in het Flinke Ven gebied.				

Berekening met grondwater waarvoor lokaal grondwater wordt onttrokken: afwaarts verplaatsen van bestaande onttrekkingen			X	
Berekening met grondwater waarvoor lokaal grondwater wordt onttrokken; nieuwe grondwateronttrekking tbv. berekening, intensiveren bestaande onttrekkingen en verplaatsen bestaande onttrekkingen richting N2000-gebied				X

Recreatie, toerisme en sport	Categorie 1	Categorie 2a	Categorie 2b	Categorie 3
Recreatief gebruik van wegen en paden: wandelen, hardlopen, paardrijden, fietsen conform openstellingregels; loslopende honden		X		
Recreatief gebruik van wegen en paden: wandelen, hardlopen, paardrijden, fietsen conform openstellingregels: overig recreatief gebruik van wegen en paden	X			
Educatieve excursies: georganiseerd door terreinbeheerders of natuurorganisaties			X	
Educatieve excursies: georganiseerd door overige partijen				X
Evenementen				X
Varen en recreëren op en in de Roer: kanoën tussen Vlodrop en Roermond			X	
Varen en recreëren op en in de Roer: overige activiteiten op en in de Roer nabij Roermond en Hambeek	X			
Sportvisserij		X		
Sportvisserij : betreden van zandstrandjes			X	
Verblijfsvoorzieningen, horeca en overige recreatieve voorzieningen	X			
Shuttle trein	X			

Waterbeheer	Categorie 1	Categorie 2a	Categorie 2b	Categorie 3
Beheer en onderhoud watergangen voor beheer in leefgebied van het Donker pimpernelblauwtje		X		
Beheer/onderhoud van watergangen t.b.v. overig beheer			X	
Riooloverstorten				X
Waterhuishouding en peilbeheer		X		

Wonen en verblijven	Categorie 1	Categorie 2a	Categorie 2b	Categorie 3
Woonkernen	X			

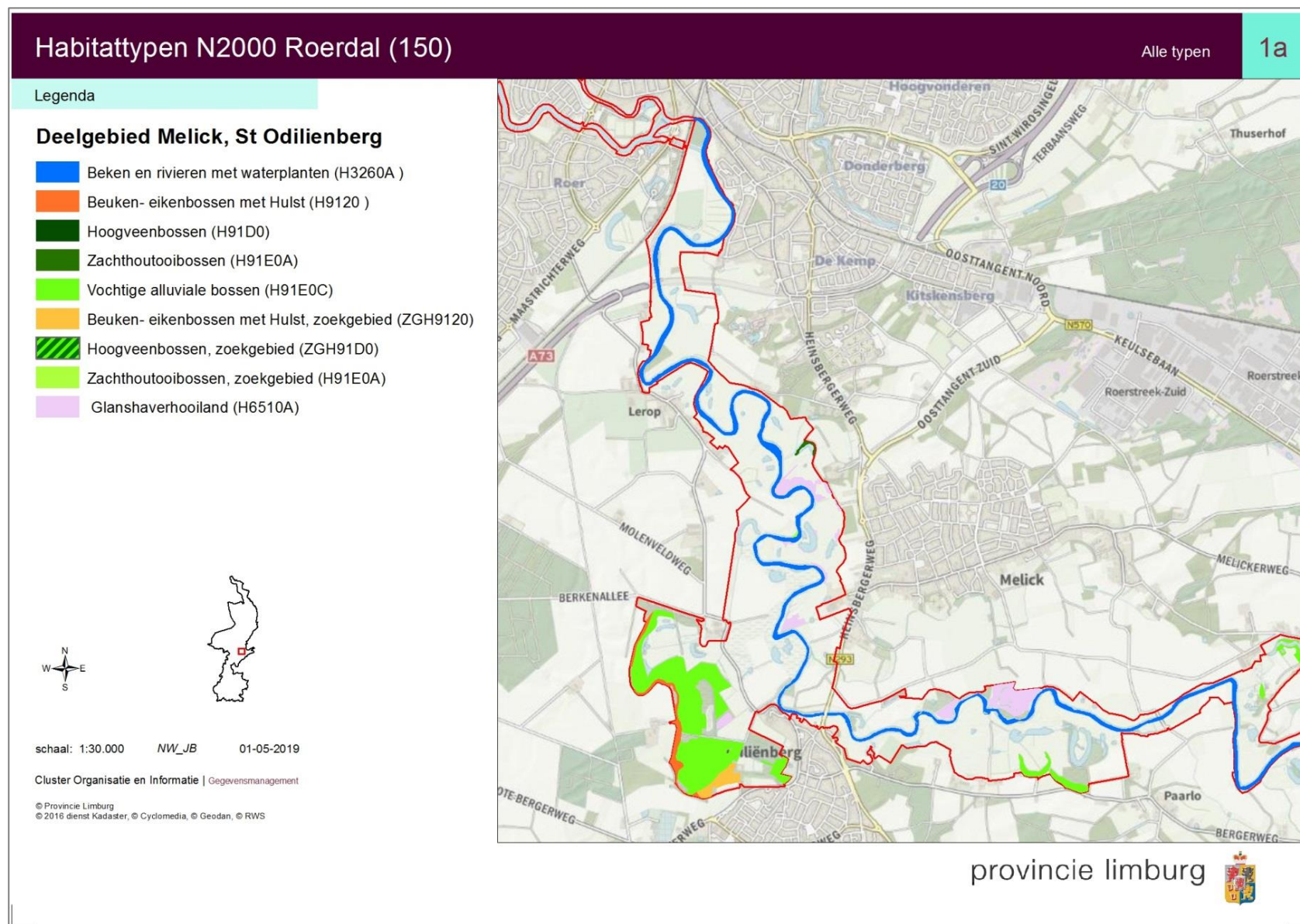
Openbare wegen en verkeer	Categorie 1	Categorie 2a	Categorie 2b	Categorie 3
Bermbeheer in leefgebied van het Donker pimpernelblauwtje		X		
Overig bermbeheer	X			

Nutsvoorzieningen	Categorie 1	Categorie 2a	Categorie 2b	Categorie 3
Inspectie, beheer en onderhoud vloeistof- en gasleidingen: inspecties en regulier onderhoud en beheer	X			
Inspectie, beheer en onderhoud vloeistof- en gasleidingen: vormen van groot en achterstallig onderhoud binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied.				X
Calamiteiten			X	
Inspecties, beheer en onderhoud hoogspanningsleidingen	X			

Jacht, populatiebeheer en schadebestrijding	Categorie 1	Categorie 2a	Categorie 2b	Categorie 3
Jacht			X	
Populatiebeheer en schadebestrijding			X	

Bijlage 1 Habitattypenkaart

Habitattypen N2000 Roerdal (150)

Alle typen

1b

Legenda

Deelgebied Herkenbosch, Vlodrop

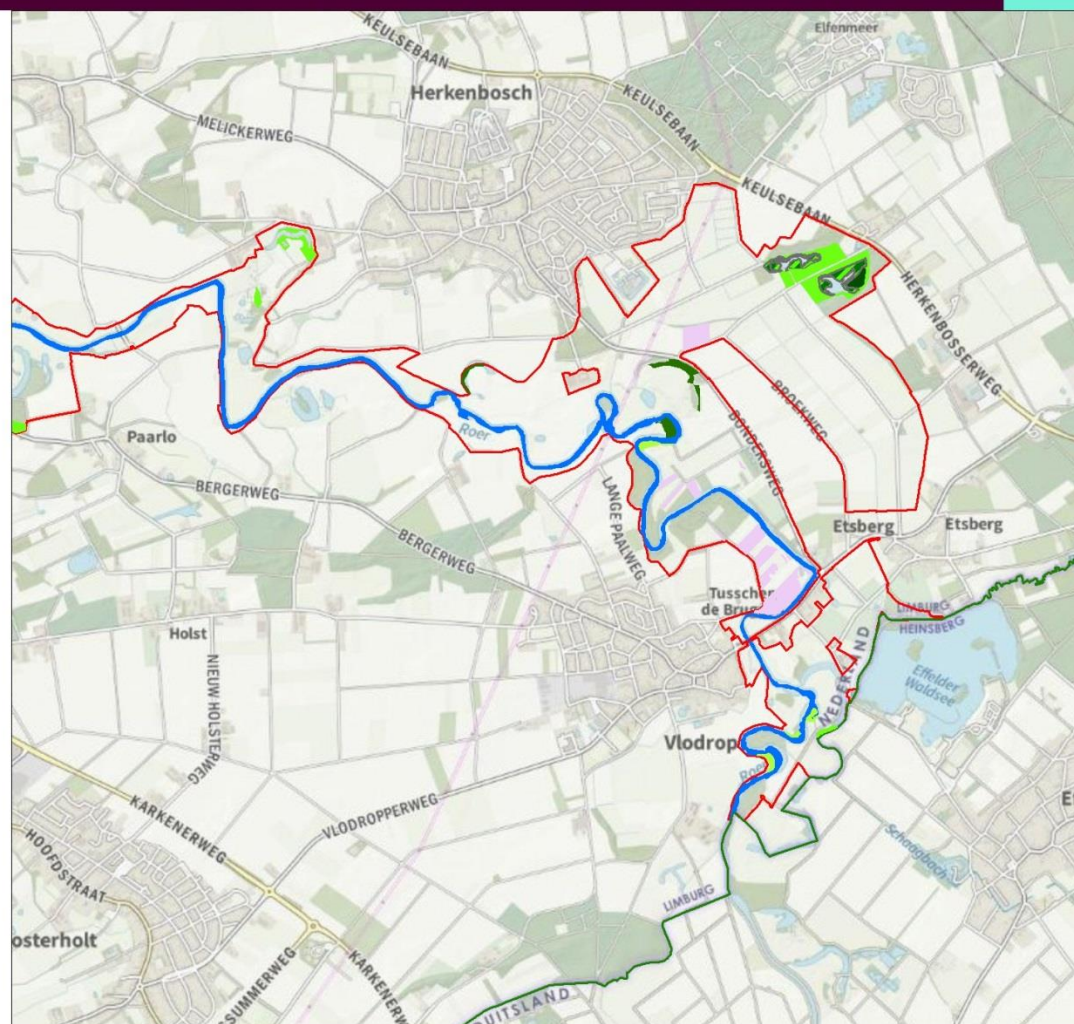
- Beken en rivieren met waterplanten (H3260A)
- Beuken- eikenbossen met Hulst (H9120)
- Hoogveenbossen (H91D0)
- Zachthoutoibossen (H91E0A)
- Vochtige alluviale bossen (H91E0C)
- Beuken- eikenbossen met Hulst, zoekgebied (ZGH9120)
- Hoogveenbossen, zoekgebied (ZGH91D0)
- Zachthoutoibossen, zoekgebied (H91E0A)
- Glanshaverhooiland (H6510A)

schaal: 1:30.000 NW_JB 01-05-2019

Cluster Organisatie en Informatie | Gegevensmanagement

© Provincie Limburg
© 2016 dienst Kadaster, © Cyclomedia, © Geodan, © RWS

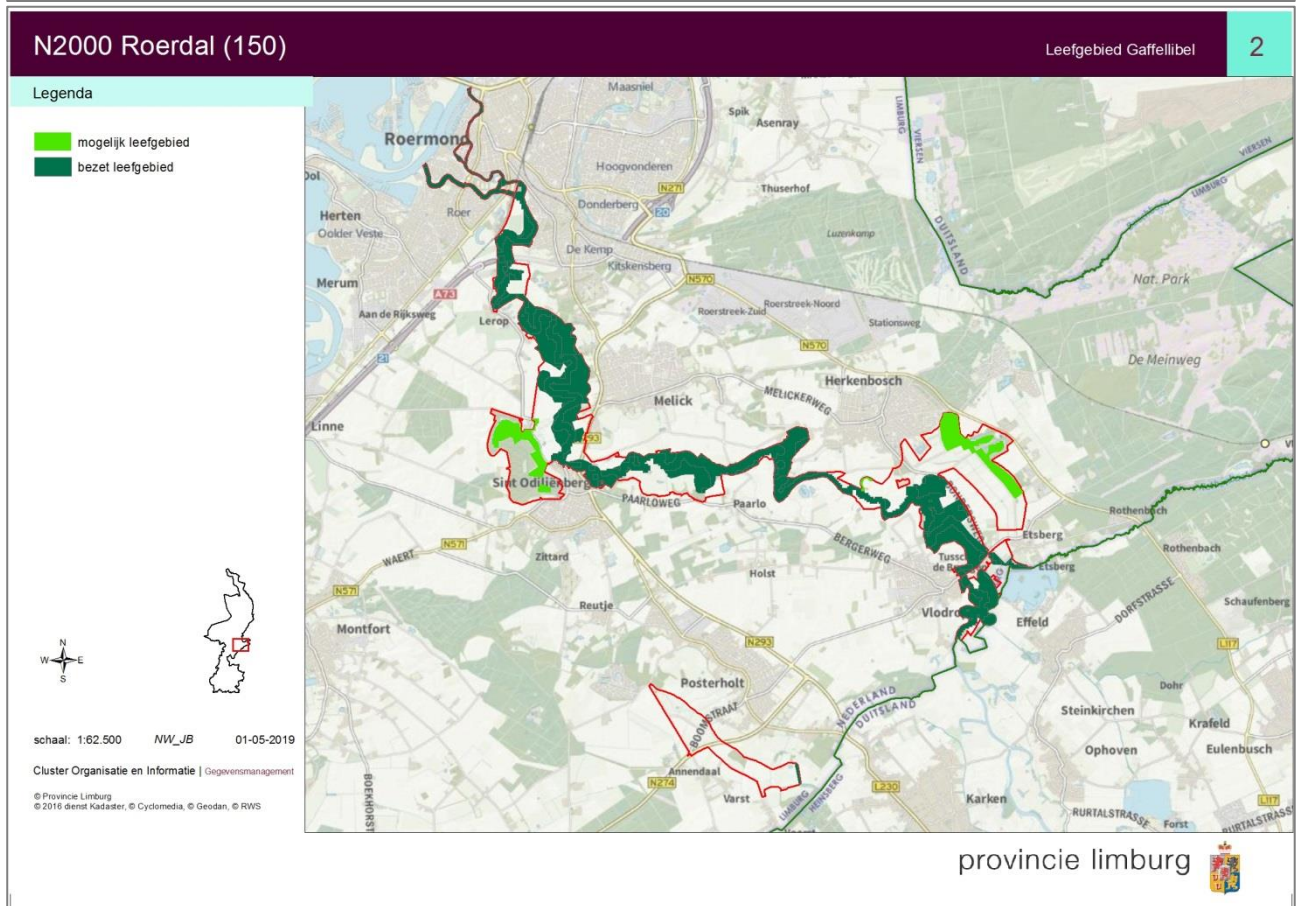
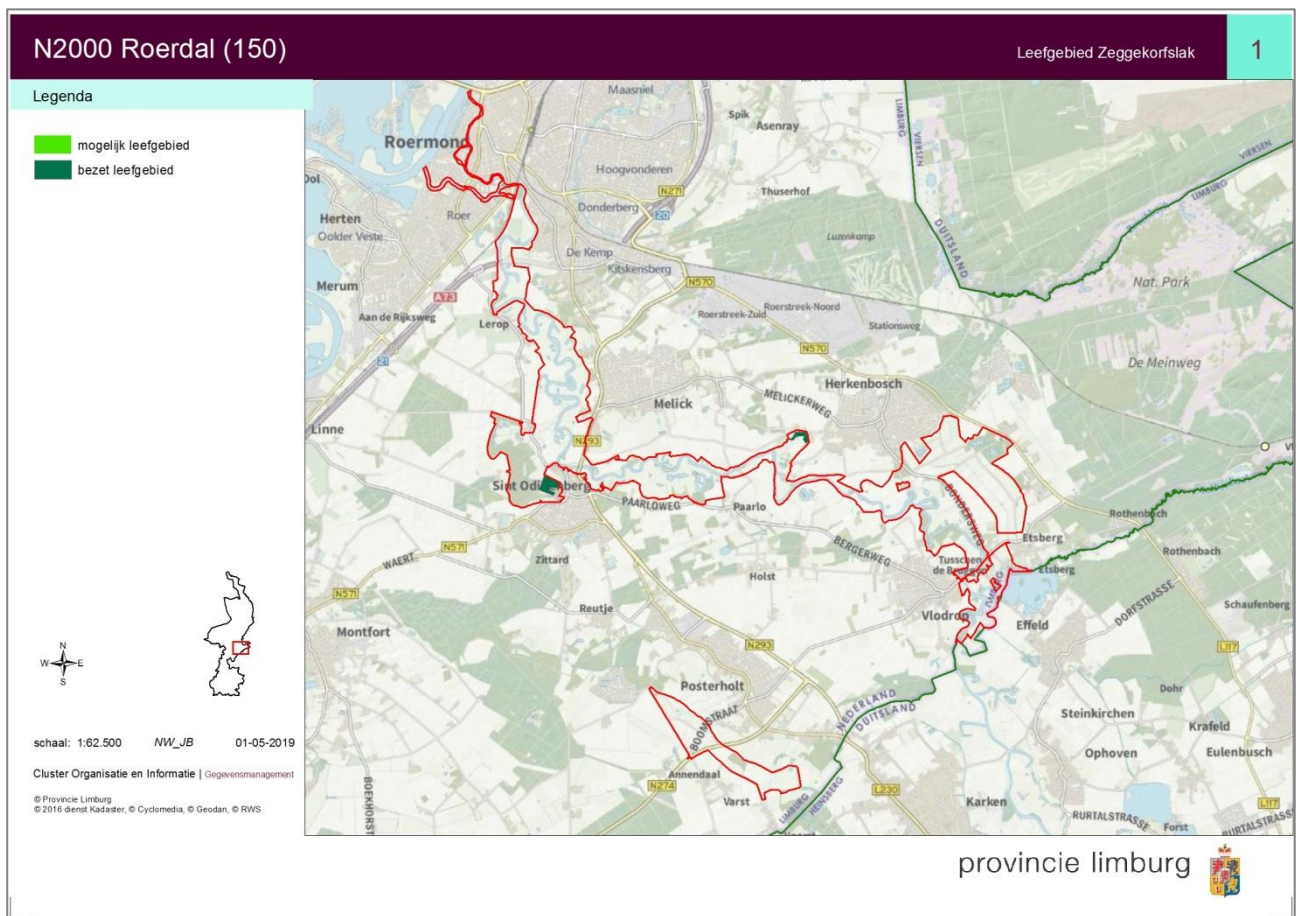

provincie limburg

Bijlage 2 Leefgebiedkaarten

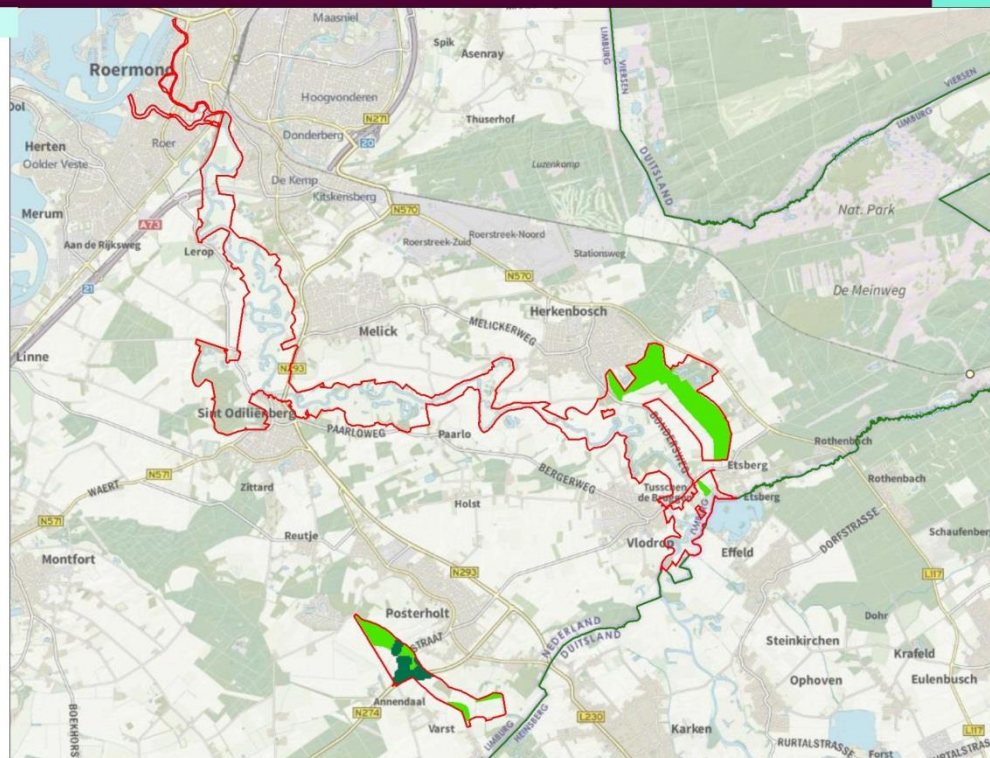
Legenda

schaal: 1:62.500 NW_JB 01-05-2019

Cluster Organisatie en Informatie | Gegevensmanagement

© Provincie Limburg
© 2016 dienst Kadaster, © Cyclomedia, © Geodan, © RWS

provincie limburg

Legenda

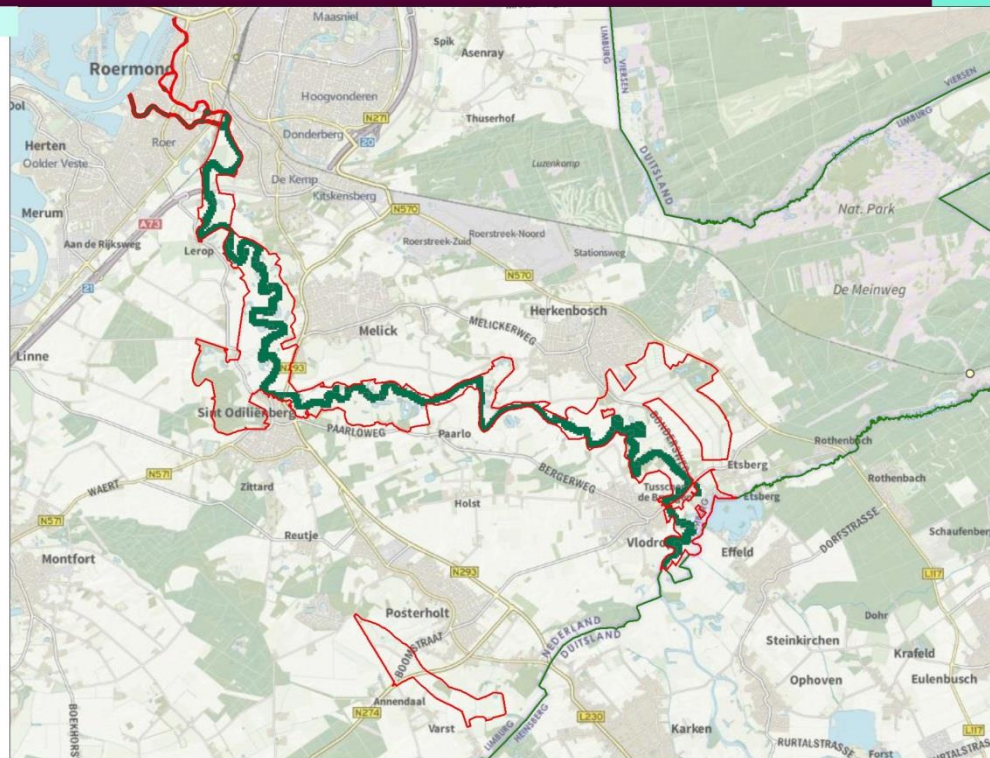
- mogelijk leefgebied
- bezet leefgebied

schaal: 1:62.500 NW_JB 01-05-2019

Cluster Organisatie en Informatie | Gegevensmanagement

© Provincie Limburg
© 2016 dienst Kadaster, © Cyclomedia, © Geodan, © RWS

provincie limburg

Legenda

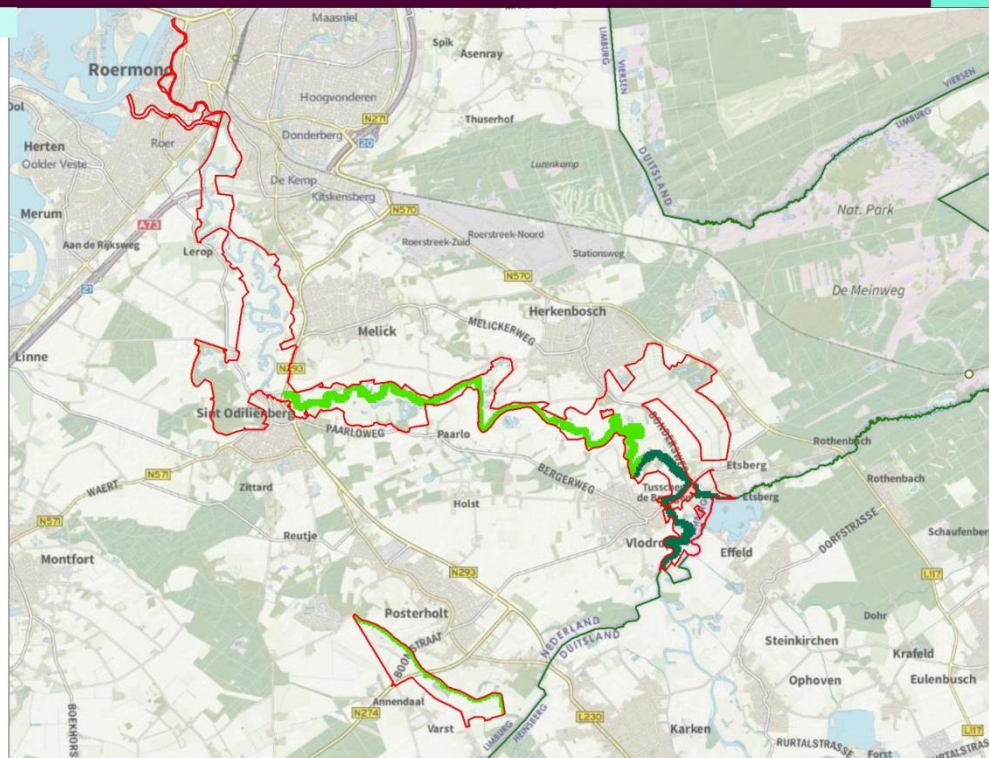
- mogelijk leefgebied
- bezet leefgebied

schaal: 1:62.500 NW_JB 01-05-2019

Cluster Organisatie en Informatie | Gegevensmanagement

© Provincie Limburg
© 2016 dienst Kadaster, © Cyclomedia, © Geodan, © RWS

provincie limburg

Legenda

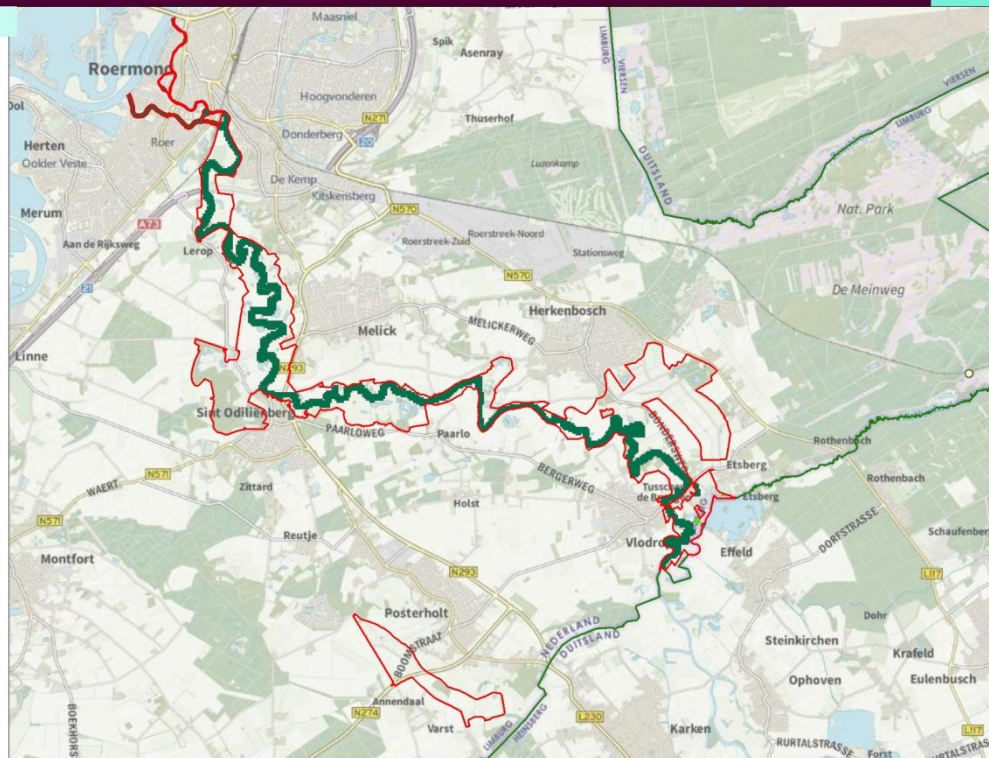
- mogelijk leefgebied
- bezet leefgebied

schaal: 1:62.500 NW_JB 01-05-2019

Cluster Organisatie en Informatie | Gegevensmanagement

© Provincie Limburg
© 2016 dienst Kadaster, © Cyclomedia, © Geodan, © RWS

provincie limburg

Legenda

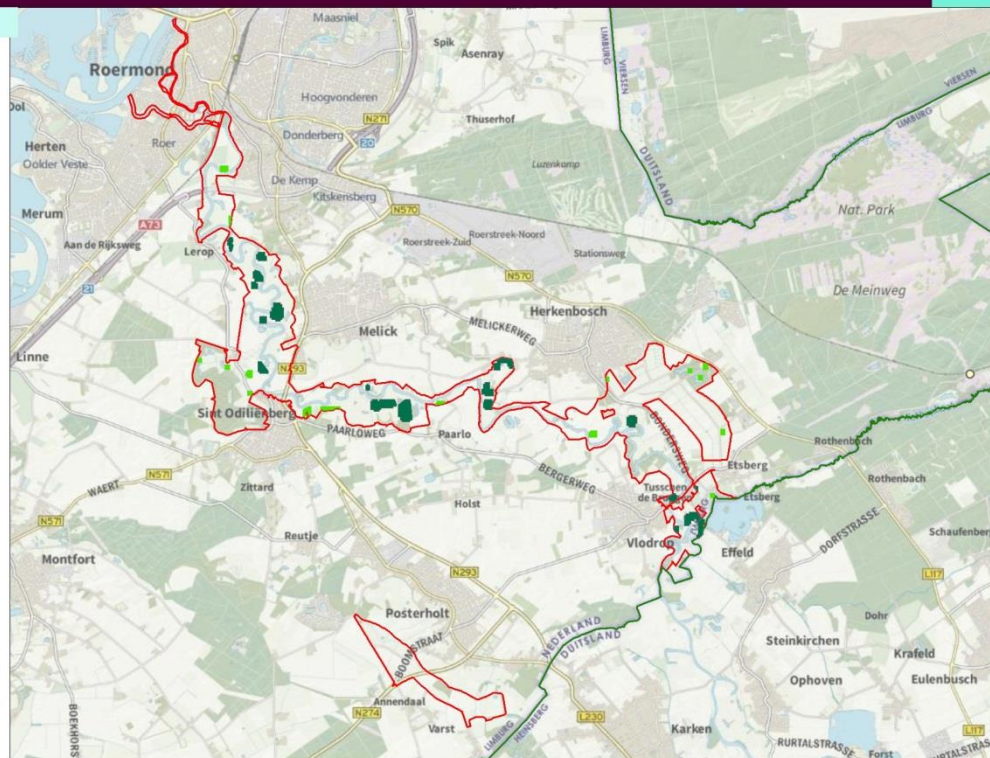
- mogelijk leefgebied
- bezet leefgebied

schaal: 1:62.500 NW_JB 01-05-2019

Cluster Organisatie en Informatie | Gegevensmanagement

© Provincie Limburg
© 2016 dienst Kadaster, © Cyclomedia, © Geodan, © RWS

provincie limburg

Legenda

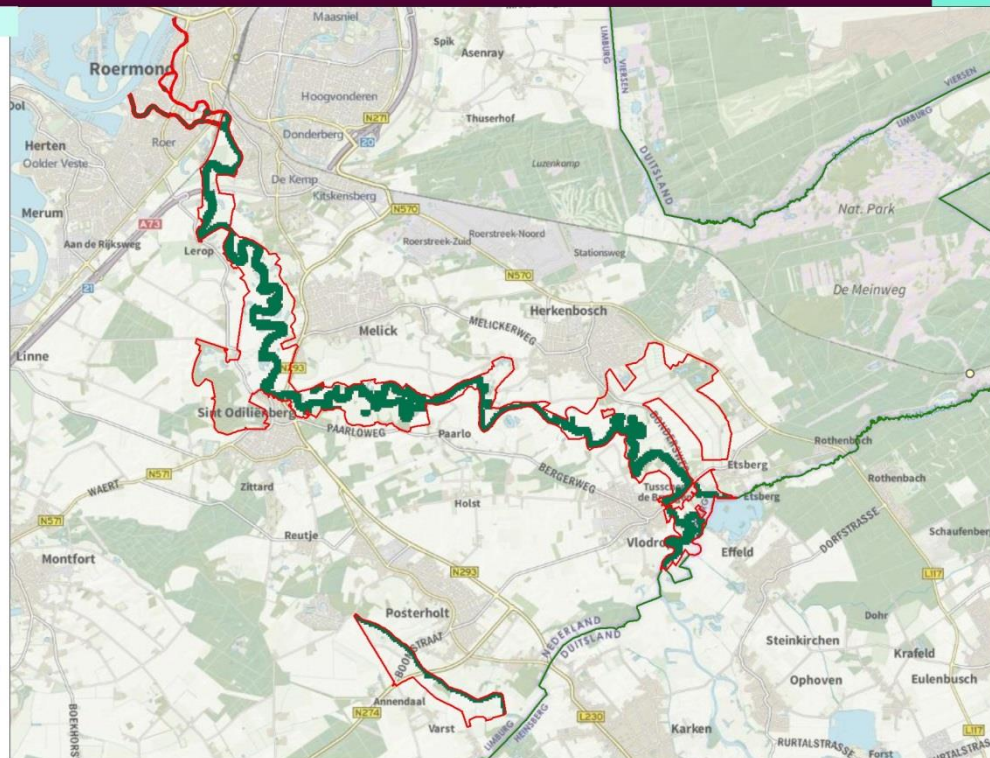
- mogelijk leefgebied
- bezet leefgebied

schaal: 1:62.500 NW_JB 01-05-2019

Cluster Organisatie en Informatie | Gegevensmanagement

© Provincie Limburg
© 2016 dienst Kadaster, © Cyclomedia, © Geodan, © RWS

provincie limburg

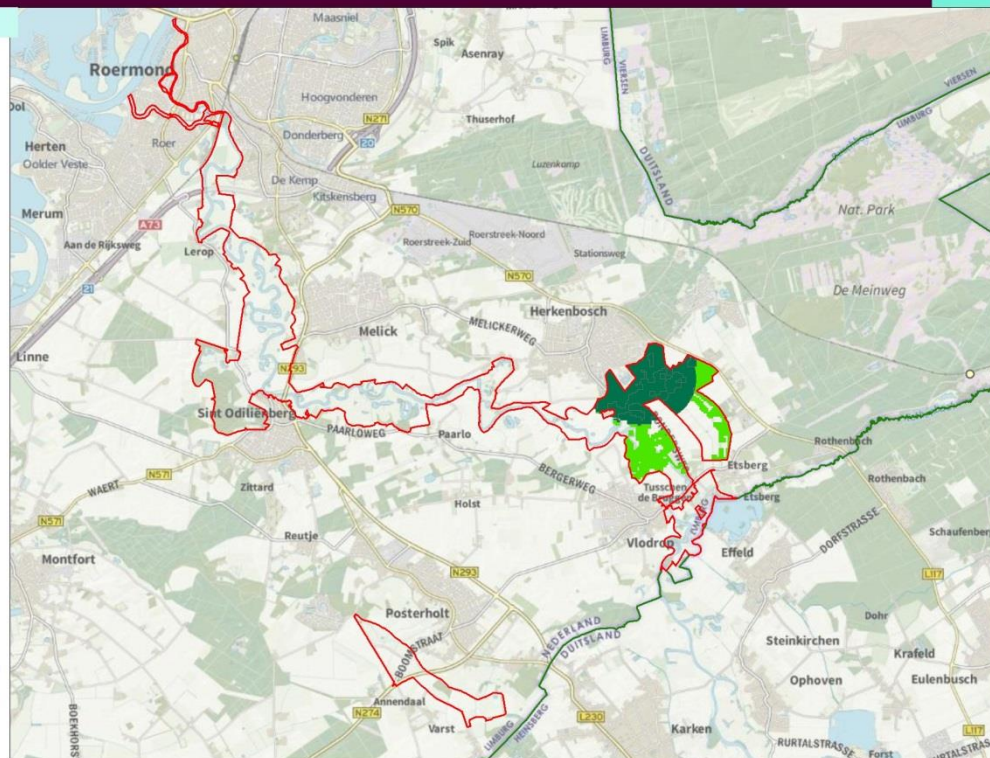
Legenda

schaal: 1:62.500 NW_JB 01-05-2019

Cluster Organisatie en Informatie | Gegevensmanagement

© Provincie Limburg
© 2016 dienst Kadaster, © Cyclomedia, © Geodan, © RWS

provincie limburg

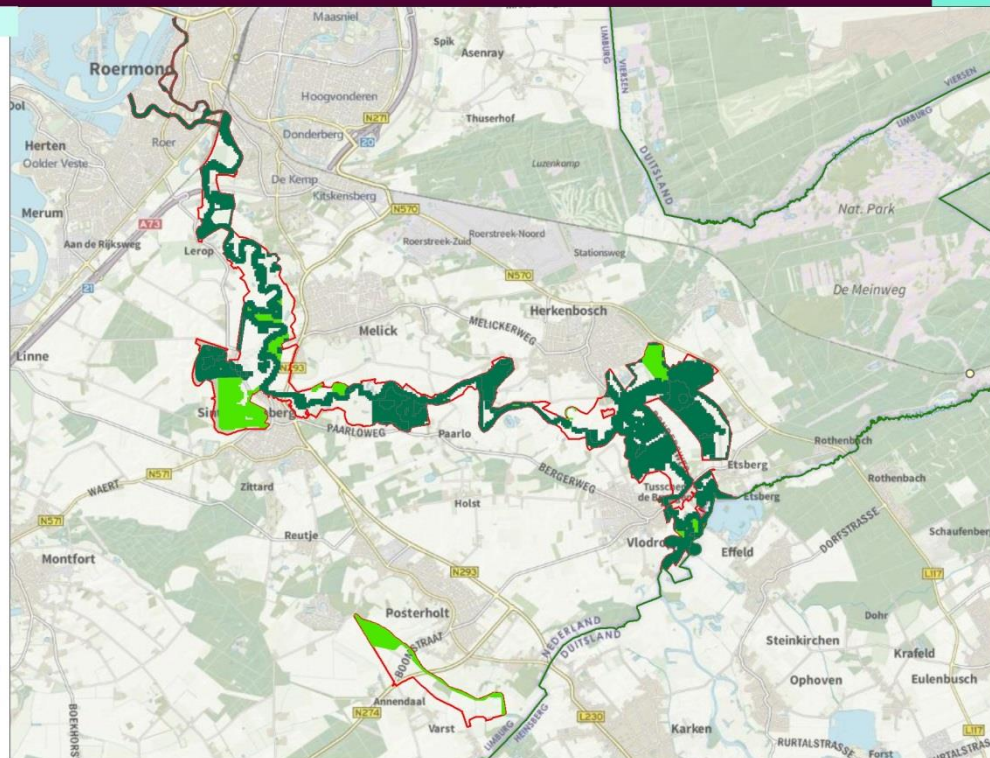
Legenda

schaal: 1:62.500 NW_JB 01-05-2019

Cluster Organisatie en Informatie | Gegevensmanagement

© Provincie Limburg
© 2016 dienst Kadaster, © Cyclomedia, © Geodan, © RWS

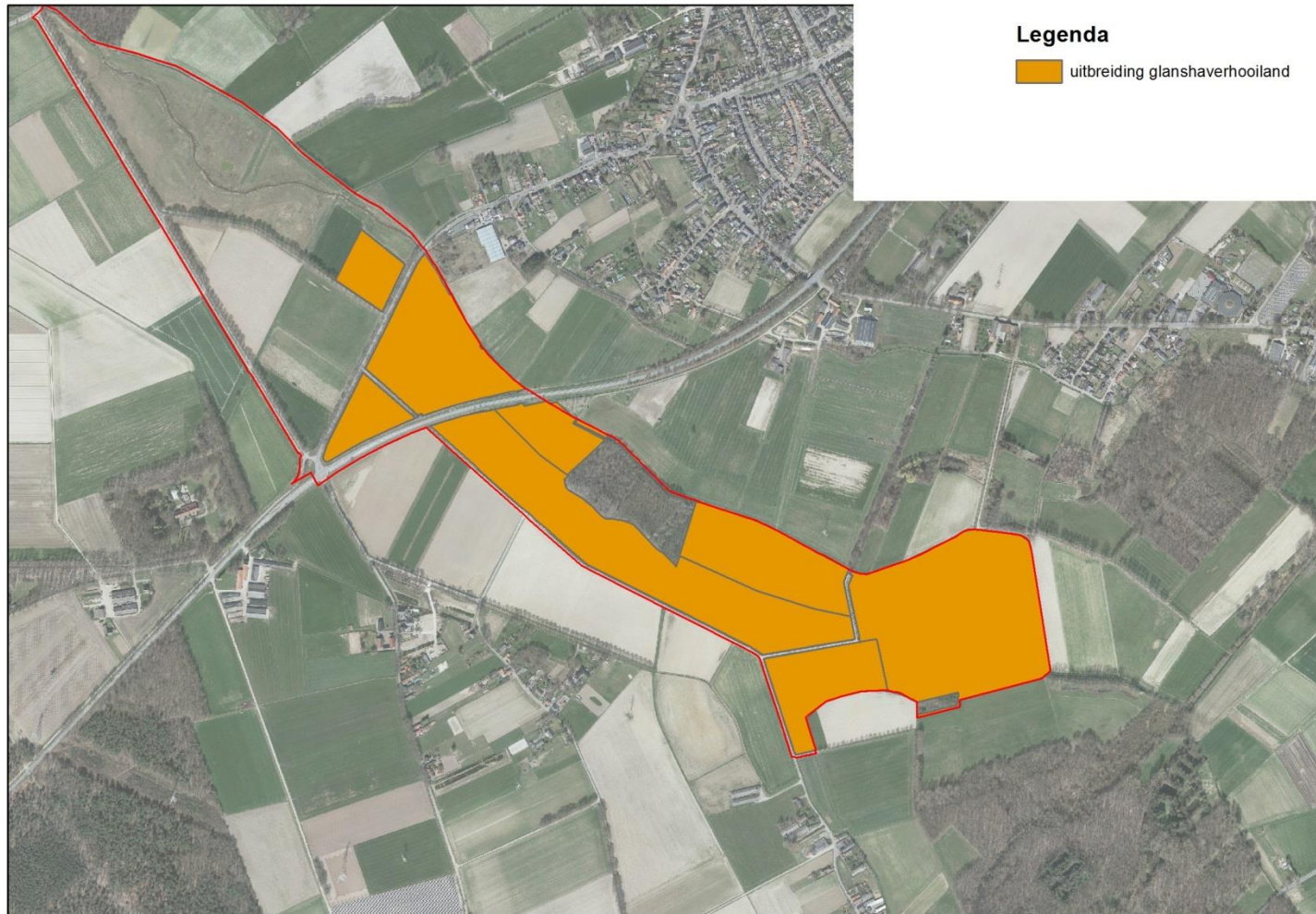
provincie limburg

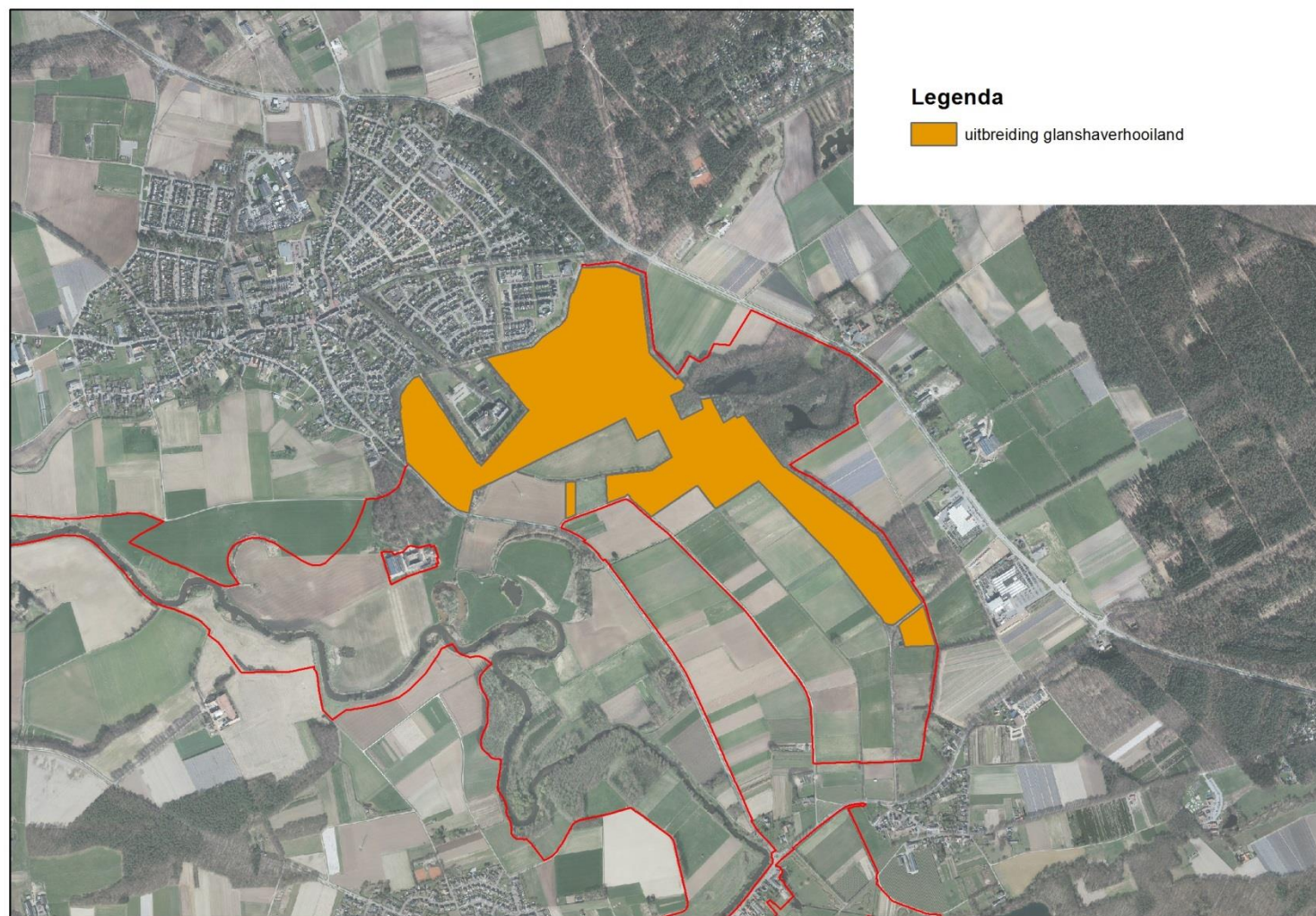
Bijlage 3 Uitbreiding glanshaverhooiland

Vlootbeek uitbreiding glanshaverhooiland, leefgebied Donker pimperlauwtje

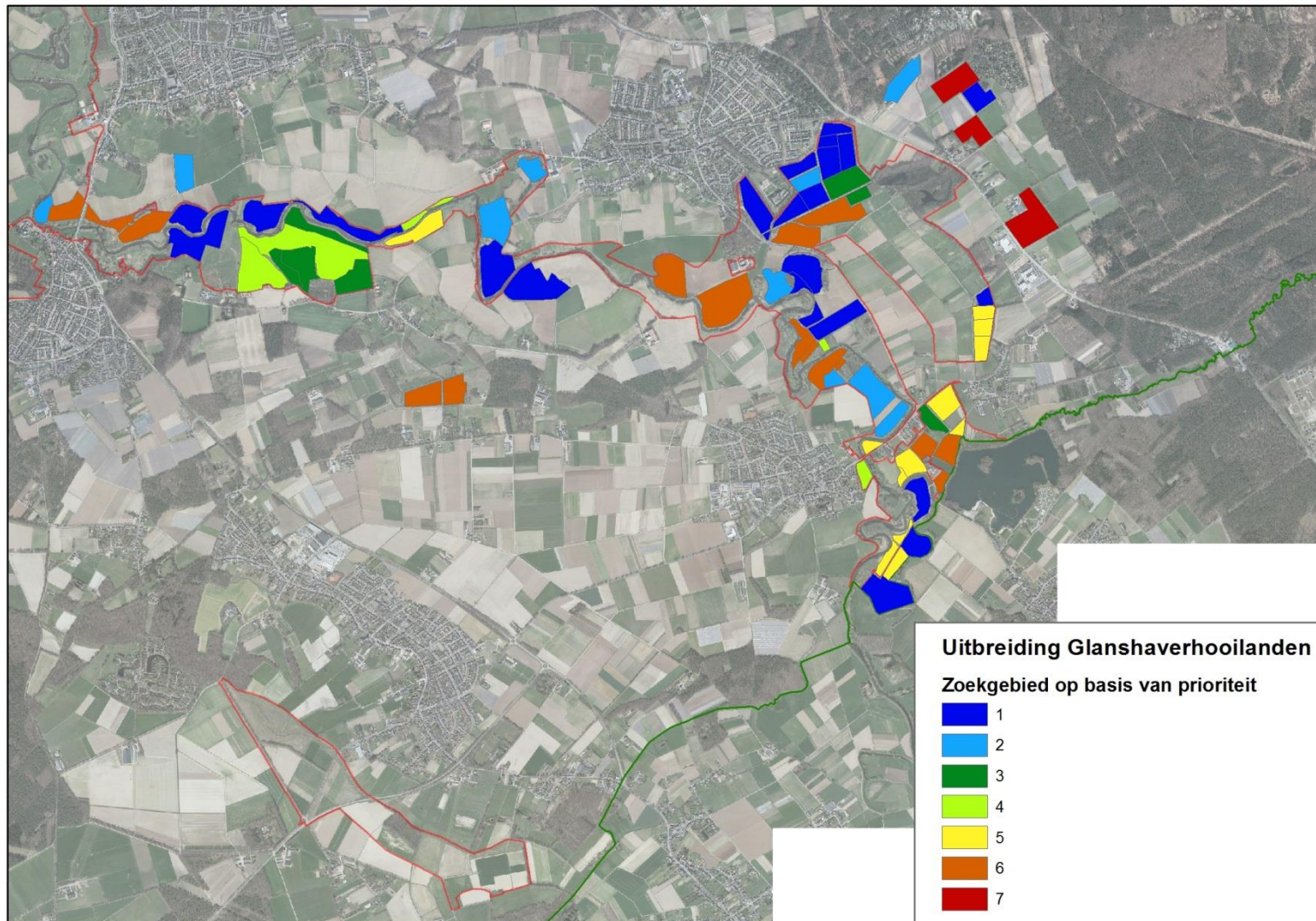

Herkenboscherbroek, uitbreiding glanshaverhooiland, leefgebied Donker pimpernelblauwtje

Zoekgebied Roerdal, uitbreiding glanshaverhooiland, leefgebied Donker pimpernelblauwtje

Bijlage 4 Maatregelen

knelpunt	maatregel	hoeveelheid	eenheid	zoekgebied	PAS vastgesteld	PAS aanvullend	N2000 nummer	1e beheerplanperiode	2e beheerplanperiode	PIO	Stand van zaken
Beken en rivieren met waterplanten (H3260A)											
K2	realisatie goudgroene natuur (Roerdal, SKNL vrijwillig en verwerving)	96	ha	zoekgebied				25%	75%	ja	in voorbereiding
K6	laten liggen van omgevallen bomen	49	ha	zoekgebied				100%		nee	in voorbereiding
K6	opruimen puin	49	ha	zoekgebied				50%	50%	nee	in voorbereiding
Glanshaver- en vossenstaartheooilanden (H6510A)											
K4	Herinrichting Vlootbeek Fase 3	13,4	ha		150.I.690					nee	uitgevoerd
K4	Herinrichting Bolbergweg	10,5	ha		150.I.689					nee	uitgevoerd
K4	Inrichten Vlootbeek en Herkenboscherbroek	8	ha		150.I.691			100%		nee	in voorbereiding
L1	Uitvoeren fosfaatonderzoek Herkenboscherbroek en Vlootbeekdal	8	ha		150.Oz.708			100%		ja	in voorbereiding
L2	ontwikkeling nieuwe glanshaverhooilanden	1	onderzoek		150.Oz.708					nee	afgerond
K4	Start Aankoop en inrichting resterende gronden Vlootbeek	26,3	ha			x		50%	50%	ja	in voorbereiding
K4	Start inrichting/omvorming Roerdal naar aanleiding onderzoek Glanshaverhooilanden	20	ha			x		50%	50%	ja	in voorbereiding
K4	Start omvorming overige gebieden	96	ha	zoekgebied		x		25%	75%	ja	in voorbereiding
Hoogveenbossen* (H91D0)											
K2	Uitvoering GGOR, scenario GGOR-2015				150.H.1087			75%	25%	ja	gedeeltelijk uitgevoerd
K3	Uitvoering GGOR, scenario GGOR-2015				150.H.1087			75%	25%	ja	gedeeltelijk uitgevoerd
K4	Uitvoering GGOR, scenario GGOR-2015				150.H.1087			75%	25%	ja	gedeeltelijk uitgevoerd

knelpunt	maatregel	hoeveelheid	eenheid	zoekgebied	PAS vastgesteld	PAS aanvullend	N2000 nummer	1e beheerplanperiode	2e beheerplanperiode	PIO	Stand van zaken
K2	Uitvoering GGOR, scenario EHS-2018				150.H.1087			25%	75%	ja	gedeeltelijk uitgevoerd
K3	Uitvoering GGOR, scenario EHS-2018				150.H.1087			25%	75%	ja	in voorbereiding
K4	Uitvoering GGOR, scenario EHS-2018				150.H.1087			25%	75%	ja	in voorbereiding
K2	Realisatie van de goudgroene natuur	39	ha		150.H.1089	150.H.1089		50%	50%	ja	in voorbereiding
K3	Realisatie van de goudgroene natuur (Flinke Ven)	39	ha		150.H.1089	150.H.1089		50%	50%	ja	in voorbereiding
K3	Realisatie en treffen van beperkende maatregelen binnen de Goudgroene natuurzone	63,7	ha			150.H.1089		25%	75%	ja	in voorbereiding
K3	Reguleren beregening Flinke ven	110	ha	zoekgebied		150.H.202					
K4	Realisatie van de goudgroene natuur	39	ha		150.H.1089	150.H.1089		50%	50%	ja	in voorbereiding
Zachthoutoobos* (H91E0A)											
K4	Realisatie van de goudgroene natuur			zoekgebied				0%	100%	ja	in voorbereiding
Vochtige alluviale bossen (H91E0C)											
K2	Aanleggen bufferzones 25 m breedte Hoosden (Beuken-eikenbossen met hulst) *	6,6	ha		150.A.1108			50%	50%	ja	in voorbereiding
K3	Sloten afdammen Landgoed Hoosden	350	m1		150.H.1167	150.H.1167				nee	gedeeltelijk uitgevoerd
K3	Uitvoering GGOR, scenario GGOR-2015	1	maatregel		150.H.1087	150.H.1087		75%	25%	ja	gedeeltelijk uitgevoerd
K3	Uitvoering GGOR, scenario EHS-2018	1	maatregel		150.H.1087	150.H.1087		25%	75%	ja	in voorbereiding
K3	Realisatie van de goudgroene natuur (Flinke Ven)	39	ha		150.H.1089	150.H.1089		50%	50%	ja	in voorbereiding
K3	Realisatie van de goudgroene natuur (Hoosden)	3,2	ha			x		75%	25%	ja	in voorbereiding

knelpunt	maatregel	hoeveelheid	eenheid	zoekgebied	PAS vastgesteld	PAS aanvullend	N2000 nummer	1e beheerplanperiode	2e beheerplanperiode	PIO	Stand van zaken
K2	Realisatie van de goudgroene natuur (Flinke Ven)	39	ha		150.H.1089	x		50%	50%	ja	in voorbereiding
K3	Realisatie en treffen van beperkende maatregelen binnen de Goudgroene natuurzone (Flinke Ven)	63,7	ha		150.H.1089			25%	0,75	ja	in voorbereiding
K3	Reguleren beregening Flinke ven	110	ha			150.H.202				x	
K7	Verwijderen bamboe Turfkoelen	0,01	ha			150.Ex.115		100%		x	in voorbereiding
L4	Onderzoek oorzaken en maatregelen waterkwaliteit voormalige vuilstort Hammerhof	1	onderzoek		150.Oz.1207			100%		x	
K7	Verwijderen populieren Hammerhof	0,1	ha		150.Bi.1193			25%	75%	x	nog onderzoeken
K4	Uitbreiden alluviaal bos Hammerhof	3	ha		150.U.1218			25%	75%	x	nog onderzoeken
K7	Verwijderen exoten uit de meander Hammerhof	0,3	ha		150.Bi.1193			25%	75%		nog onderzoeken
K9	Overleg opstarten om knelpunten Hammerhof op te lossen	1	overleg			x		100%		x	nog onderzoeken
L5	Onderzoek naar stroombanen Hammerhof	1	onderzoek			150.Oz.137		100%			nog onderzoeken
K7	Verwijderen populieren en Amerikaanse eiken Paarlo	0,5	ha		150.Bi.1193			100%		x	nog onderzoeken
K4	Uitbreiding habitatype Alluviaal bos Paarlo	0,6	ha		150.U.1218			100%		x	nog onderzoeken
K2	Afdichten mestopslag Paarlo	1	maatregel			x		100%			nog onderzoeken
K2	Aanleggen bufferzones 25 m breedte Paarlo	1,8	ha		150.A.1108			50%	50%	x	in voorbereiding
L3	Onderzoek stroombanen, monitoring Paarlo	1	onderzoek			150.Oz.136		100%		x	in voorbereiding
Beuken-eikenbossen met hulst (H9120)											
K2	Aanleggen bufferzones 25 m breedte Hoosden	6,6	ha		150.A.1108 / 150.A.101	x		50%	50%	x	in voorbereiding
Zeggekorfslak* (H1016)											

knelpunt	maatregel	hoeveelheid	eenheid	zoekgebied	PAS vastgesteld	PAS aanvullend	N2000 nummer	1e beheerplanperiode	2e beheerplanperiode	PIO	Stand van zaken
K4	Leefgebied meander Hammerhof uitbreiden	0,5	ha		150.U.1219			100%		x	nog onderzoeken
K4	Uitbreiding, kwaliteitsverbetering leefgebied Landgoed Hoosden	2	ha		150.U.1219	x			100%	x	nog onderzoeken
K6	Opstellen van een beheerplan	1	onderzoek		150.Ad.103	x		100%			nog onderzoeken
K7	Verwijderen exoten	1	maatregel			x		50%	50%		nog onderzoeken
L6	Opstellen monitoringssystematiek	1	onderzoek			150.Oz.138		100%			nog onderzoeken
L7	Uitvoeren nul meting	1	onderzoek			150.Oz.139		100%			nog onderzoeken
Gaffellibel (H1037)											
K2	Realisatie en treffen van beperkende maatregelen binnen de Goudgroene natuurzone (150.H.1089)	96	ha					25%	75%	x	nog onderzoeken
K5	Morfologie, Puinresten in de Roer opruimen	49	ha					50%	50%		nog onderzoeken
K5	Morfologie, In de Roer gevallen bomen laten liggen	49	ha					100%	100%		nog onderzoeken
K5	Realisatie van de goudgroene natuur	96	ha					25%	75%	x	nog onderzoeken
K5	Aanplanten of ontwikkelen bosstroken	10	ha					25%	75%	x	nog onderzoeken
K5	Ontwikkelen leefgebied/verbindingszone tussen Meinweg en Roerdal.	10	ha					25%	75%	x	nog onderzoeken
Donker pimpernelblauwtje* (H1061)											
K2	Realisatie Goudgroene natuurzone	39	ha		150.H.1089	150.H.1089		50%	50%	x	nog onderzoeken
K2	Realisatie en treffen van beperkende maatregelen binnen de Goudgroene natuurzone	63,7	ha		150.H.1089	150.H.1089		25%	75%	x	nog onderzoeken
K3	Uitvoering GGOR, scenario GGOR-2015	1	maatregel		150.H.1089			75%	25%	x	gedeeltelijk uitgevoerd

knelpunt	maatregel	hoeveelheid	eenheid	zoekgebied	PAS vastgesteld	PAS aanvullend	N2000 nummer	1e beheerplanperiode	2e beheerplanperiode	PIO	Stand van zaken
K3	Uitvoering GGOR, scenario EHS-2018	1	maatregel		150.H.1087			75%	25%	x	gedeeltelijk uitgevoerd
K3	Inrichting van extra hectares Glanshaverhooiland	8	ha		150.I.691			100%		x	nog onderzoeken
K3	Aanleg greppels in pas ingerichte terreinen	10	ha			150.H.201					uitgevoerd
K4	Transplantatie mieren nesten	30	ha		150.Tm.711						nog onderzoeken
K4	Opkweek en uitplant/ verzamelen en uitzaaï zaad grote pimpernel	30	ha		150.Gp.686			50%	50%	x	gedeeltelijk uitgevoerd
K4	Herinrichting Vlootbeek Fase 3	13,4	ha		150.I.690						uitgevoerd
K4	Herinrichting Bolbergweg	10,5	ha		150.I.689						uitgevoerd
K4	Verbinding met Duitse leefgebieden Grensoverschrijdend leefgebied ontwikkelen (Vlodrop)	4,9				150.Ad.102		50%	50%	x	nog onderzoeken
K4	Verbinding met Duitse leefgebieden Grensoverschrijdend leefgebied ontwikkelen (Vlootbeek)	26,32	ha			150.Ad.102		50%	50%	x	nog onderzoeken
K4	Realisatie Glanshaverhaverhooilanden Roerdal n.a.v. onderzoek (areaaluitbreiding)	10	ha			x		50%	50%	x	nog onderzoeken
K4	Realisatie Glanshaverhaverhooilanden Roerdal n.a.v. onderzoek (bestaande natuur)	10	ha			x		50%	50%	x	nog onderzoeken
K4	Eventuele herintroductie in Herkenboscherbroek in een volgende planperiode	1	maatregel			x			100%		nog onderzoeken
K4	De bermen genoemd in het aanwijzingsbesluit moeten weer teruggebracht worden in hun oorspronkelijke staat	1	maatregel			x		100%		x	nog onderzoeken

knelpunt	maatregel	hoeveelheid	eenheid	zoekgebied	PAS vastgesteld	PAS aanvullend	N2000 nummer	1e beheerplanperiode	2e beheerplanperiode	PIO	Stand van zaken
K6	Beheer ingerichte graslanden opnemen in kwalitatieve verplichting (KV).	1	maatregel			x		50%	50%	x	in uitvoering
K6	Extensief maaibeheer, beheer wegbermen en watergangen met Grote pimpernel	33	km		150.M.696						in uitvoering
K6	Bosopslag verwijderen	33	km		150.S.692						in uitvoering
K6	Beheer ingerichte gebieden Vlootbeekdal	13,4	ha		150.M.701						in uitvoering
K6	Beheer ingerichte gebieden Bolbergweg,	10,5	ha		150.M.701					x	in uitvoering
K6	Beheer Herkenboscherbroek	30	ha			x		100%		x	nog onderzoeken
K6	Beheer nieuw ingerichte gebieden Vlootbeek, Roerdal	13,4	ha			x					in uitvoering
K6	Beheer nieuw in te richten gebieden Vlootbeek, Roerdal	61,22	ha			x		50%	50%	x	nog onderzoeken
K6	Loket instellen voor advisering beheer en inrichting leefgebied Donker pimpernelblauwtje	1	maatregel		150.Ad. 670 / 150.C.113						in uitvoering
K8	Plaatsen verbodsborden voetgangers en parkeerverboden	1	maatregel			x					in uitvoering
K8	Onderhouden vlinderwandelpad	1	maatregel			150.I.205					in uitvoering
K8	Toezicht en handhaving	1	maatregel			x					in uitvoering
L8	Onderzoek bevolking waardplant en –mier na inrichting	1	onderzoek		150.Oz.709						in uitvoering
Zeeprk (H1095)											
n.v.t.											
Beekprk (H1096)											
n.v.t.											
Rivierprk (H1099)											

knelpunt	maatregel	hoeveelheid	eenheid	zoekgebied	PAS vastgesteld	PAS aanvullend	N2000 nummer	1e beheerplanperiode	2e beheerplanperiode	PIO	Stand van zaken
n.v.t.											
Bittervoorn* (H1134)											
L9	Onderzoek naar het voorkomen van de Bittervoorn in het Roerdal (L1 onbekendheid verspreiding)	1	onderzoek				150.Oz.140	100%			nog starten
L5	Onderzoek naar stroombanen Hammerhof	1	onderzoek				150.Oz.137	100%			nog starten
L10	Onderzoek effecten kroosbedekking	1	onderzoek				150.Oz.141	100%			nog starten
K6	Verwijderen populieren	1	maatregel				150.Op.133	100%			in uitvoering
K5	Baggeren van meanders	p.m.									onderzoeken
K5	Aantakken meanders	p.m.									onderzoeken
Grote modderkruiper (H1145)											
L11	Onderzoek naar het voorkomen van de Grote modderkruiper in het Roerdal	1	onderzoek				150.Oz.142	100%			nog starten
Rivierdonderpad (H1163)											
n.v.t.											
Kamsalamander (H1166)											
K4	Verbinding realiseren tussen Roerdal en Meinweg	10	ha					50%	50%	x	nog starten
K4	Verbinding maken tussen Aerwinkel en Duitse grens	1	maatregel					50%	50%	x	nog starten
K6	Achterstallig Onderhoud poel op het terrein van Kasteel	1	maatregel				150.Op.134	100%		x	nog starten
L12		1	onderzoek					100%			nog starten
L13	Manier onderzoeken om vissen uit poelen te krijgen/houden	1	onderzoek				150.Oz.144	100%			nog starten
L14	Onderzoeken of ter hoogte van Kasteel Daalenbroeck een faunavoorziening noodzakelijk is.	1	onderzoek				150.Oz.145	100%		x	nog starten

knelpunt	maatregel	hoeveelheid	eenheid	zoekgebied	PAS vastgesteld	PAS aanvullend	N2000 nummer	1e beheerplanperiode	2e beheerplanperiode	PIO	Stand van zaken
Bever (H1337)											
n.v.t.											